

PREIĻU
GALVENĀ
BIBLIOTĒKA

Tautas
frontei — 25.
Atmiņas...

4. lappusē

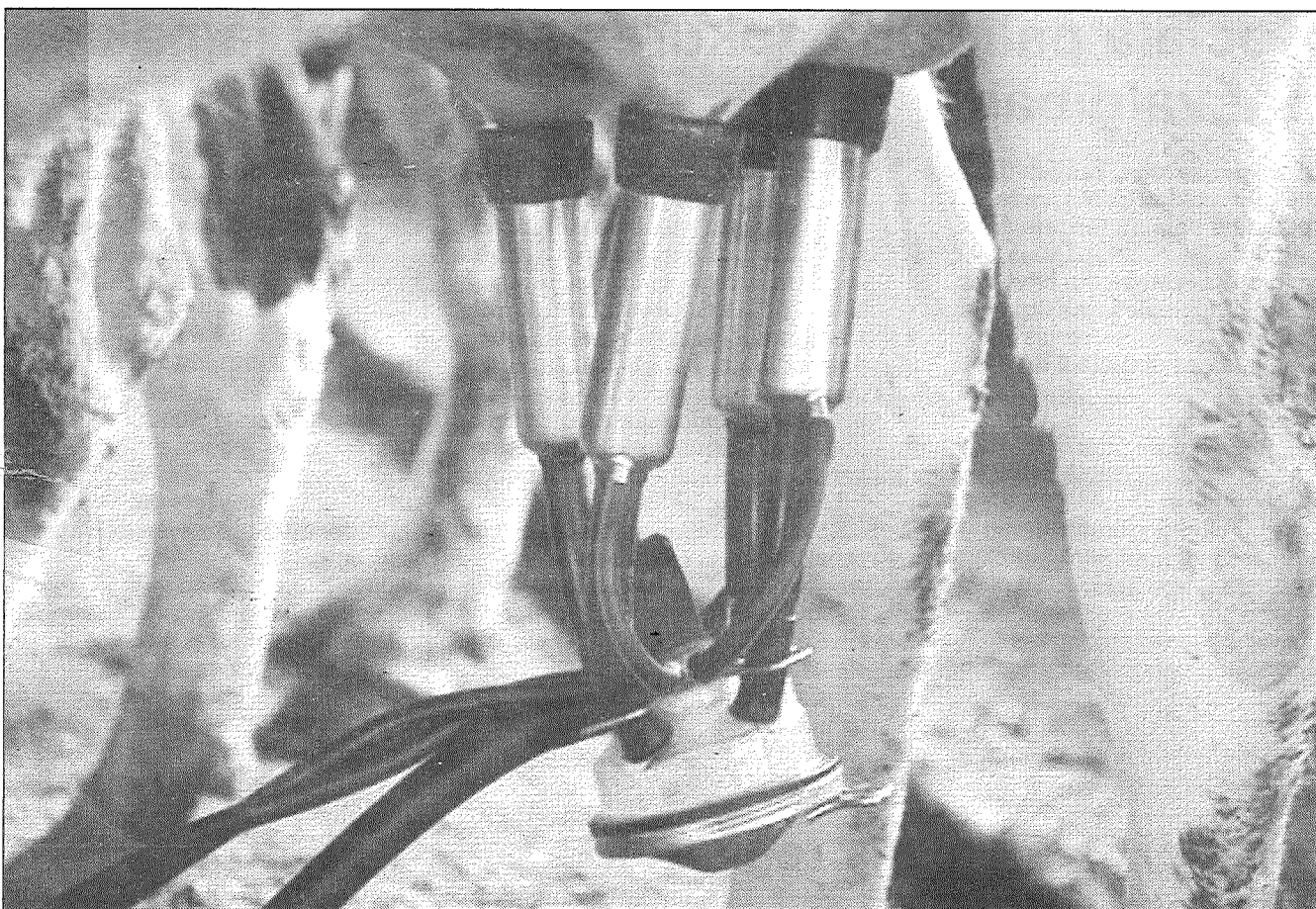
Probācijas
dienestam —
10 gadi

7. lappusē

Saudzēsim
savu un bērnu
muguru

8. lappusē

Pretēji citu satraukumam «Preiļu siers» piena iepirkuma cenu kritumu neprognozē

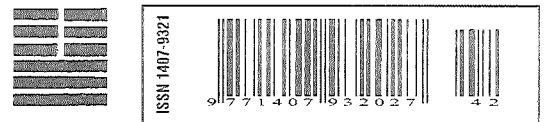
● Ar vai bez politiskiem zemtekstiem, taču Lietuvas un Krievijas «piena karš» nemierīgus darījis arī vietējos piena ražotājus, jo kaimiņvalsts piena produkcija var tikt pastiprināti ieviesta Latvijā, līdz ar to «spiežot uz leju» arī svaigpiena iepirkuma cenu mūsu valstī. Tā kā piena pašizmaksai pastāv tendence pieaugt saistībā ar energoresursu cenu kāpumu, Latgales reģiona piensaimniekiem ir svarīgi izjust stabilitāti.

Pamatīgu satraukumu ne vien Baltijas valstīs, bet arī Eiropas līmenī izraisījis Krievijas 7. oktobrī ieviestais aizliegums ievest valstī Lietuvā ražotos piena produktus, kuros it kā atklāts mikrobioloģiskais piesārņojums un slikti sanitāri ķīmiskie rādītāji. Par to satraukušies arī Latvijas zemnieki, piena ražotāji, kuri nobažījušies, ka kaimiņvalsts piena produkti par dārgāku cenu tagad tiks ievadīti mūsu valstī, līdz ar to kropļojot konkurenci un «spiežot uz leju» svaigpiena iepirkuma cenas.

Nekas nemainīsies, tik kodolīgi par pagājušās nedēļas aktuālāko tematu — Krievijas uzsāktu Lietuvas piena produkcijas importa blokādi un Piena ražotāju asociācijas vadītājas Ievas Alpas-Rozenbergas un vairāku citu nozari pārstāvošo organizāciju pārstāvju prognozi, ka piena iepirkuma cenas Latvijā tuvākajā laikā pazemināšoties par vismaz pieciem

santīmiem par vienu kilogramu, izsakās akciju sabiedrības «Preiļu siers» valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts.

Gan Latvijā, gan Lietuvā piena ražotāji ir sadrumstaloti, svārstības lielas. Vasarā piena ir daudz, ziemas periodā krietni mazāk. Tā kā pašlaik praktiski jau iestājies govju kūti turēšanas periods, arī iegūtā piena apjoms ir ievērojami mazāks kā vasarā. Līdz ar to piena iepirkuma cenu Latvijā Krievijas rīcība neietekmēs, secina uzņēmuma «Preiļu siers» vadītājs. Viņš panikas cēļus aicina atsaukt atmiņā pirms diviem gadiem plaši daudzrunāto tēmu — zemnieki un kooperatīvi pie Jelgavas uzcels savu piena pārstrādes rūpnīcu, visu pienu pārstrādās uz vietas Latvijā un iestāsies stabilitātē. Rūpnīca uzcelta, valsts tai garantējusi piecu miljonu latu aizdevumu, ieguldījusi vairāk kā trīs miljonus Eiropas Savienības naudas, kas bija paredzēta visas nozares restrukturizācijai. Tad jau tagad nemaz nevajadzētu satraukties, saka uzņēmējs.
Turpinājums 5. lappusē.

ABONĒJIET «NOVADNIEKU»

pēdējiem šī gada mēnešiem
«Latvijas Pasta» nodalās,
pie pastniekiem,
«Novadnieka» redakcijā
Brīvības ielā 14,
Preiļos, un
interneta mājas lapā
www.novadnieks.lv
sadalā «Abonēšana».

**SĀKUSIES PRESES
ABONĒŠANA
2014. GADAM!**

Latvijas lepnumus aicina pieteikt līdz 21. oktobrim!

Kandidātu pieteikumus akcijai Latvijas lepnums gaidīs līdz 21. oktobrim, taču organizatori rosina nekavēties un par apņēmīgiem un pašizliedzīgiem cilvēkiem rakstīt jau tūlīt!

Aicinām dalīties stāstos par cilvēkiem, kas kādam ir nesavtīgi palīdzējuši, stāvējuši blakus nelaimē, devuši cerību vai piepildījuši kļušu sapni. Gaidīsim stāstus par cilvēkiem, kuri caur ērkšķainajiem dzīves ceļiem ir sasnieguši savus mērķus, par pašizliedzīgiem glābējiem un sargengēļiem, kuri palīdzējuši nelaimē. Par ģimenēm, kurās sirds siltuma pietiek ne tikai saviem tuvākajiem, bet arī tām sirsnīgām, kurām ģimenes aizgādība kādu iemeslu dēļ bijusi liegta. Par cilvēkiem, kas sasnieguši daudz un cēlu mērķu vārdā dalās ar citiem. Par uzņēmīgiem jauniešiem, kuri ar savām radošajām idejām un ciņas sparū uzlabojuši skatu uz dzīvi ne tikai sev, bet arī citiem.

«Latvijas lepnums 2013» saņemti jau 210 pieteikumi.

Stāsti par pieteiktajiem cilvēkiem tiek publicēti laikrakstā «Diena». Otrajos Ziemassvētkos, 26. decembrī, «Latvijas lepnums 2013» noslēgsies ar godināšanas ceremoniju telekanālā TV3, kurā simboliskā Latvijas lepnuma balva – Zelta ābele – tiks pasniegta desmit nominācijās. Savukārt 27. decembrī laikraksts «Diena» izdos akcijai veltītu žurnālu «Latvijas lepnums 2013».

«Latvijas lepnums 2013» kandidātus var pieteikt, sūtot vēstules uz latvijaslepnums@dienas-mediji.lv vai pa pastu, adrese: Latvijas lepnums, Mūkusalas iela 15, Rīga, LV-1004, kā arī aizpildot pieteikuma anketu portālos www.diena.lv, www.tv3.lv, un www.draugiem.lv/latvijaslepnums. Pieteikumus var iesniegt arī AAS «Gjensidige Baltic» visās filiālēs Latvijā.

Jau desmito gadu laikraksts «Diena» un telekompānija TV3, piedaloties draugiem.lv un reģionālajiem laikrakstiem, t.sk. «Novadnieks», organizē akciju «Latvijas lepnums 2013». Akcija jubilejas gadā tiek rīkota ar uzņēmuma «Latvijas Mobilais telefons» gādību un AAS «Gjensidige Baltic» atbalstu.

● REKLĀMA

20 gadus kopā ar Jums!

LAFIKO.LV

AIZDEVUMI PENSIONĀRIEM

Preiļos, Raiņa bulvārī 21, 7. kab.
(otrdienās no 9:00-14:00)

tālr. 65320077, 65421026,
26773714

Aizņemties arī pie sava pastnieka!
Info pa tālr. 67316047

LĪVĀNU NOVADĀ

Uz tikšanos aicināti uzņēmēji

Līvānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centrā 16. oktobrī uz tikšanos aicināti uzņēmēji, komersanti, saimnieciskās darbības veicēji, zemnieki un citi — ikviens, kuru interesē viedokļu apmaiņa, jauna informācija un kopīga uzņēmējdarbības vides attīstība Līvānu novadā.

Paredzēts apspriest vairākus jautājumus. Kā pirmais darba kārtībā iekļauts jautājums «Par sadarbības iespējām uzņēmējiem ar Baltkrieviju», jo mūsdienās ikvienam uzņēmējam ir svarīgi meklēt un rast iespējas savas produkcijas noietam ārpus valsts robežām. Par sadarbības iespējām ar Baltkrieviju stāstīs Andris Spūlis, Baltkrievijas universālās preču biržas pārstāvis Latvijā.

Kā pašiem izveidot krājaizdevu sabiedrību, krāt un aizdot, informēs biedrības «Krājaizdevu apvienība» valdes priekšsē-

dētājs Inesis Feiferis. Krājaizdevu sabiedrības kļūst par vienu no finansējuma pieprasīšanas un noguldījumu instrumentiem arī Latvijā. Uzņēmēji varēs uzzināt, kas ir krājaizdevu sabiedrības, kā tās darbojas un kādu ieguvumu no tās var gūt reģionālie uzņēmēji.

Uzņēmēju tikšanās darbakārtībā paredzētas arī citas aktualitātes: informācija par apmācību kursu «Eksporta mēdžments», biedrības «Līvānu novada uzņēmēji» jaunumi, Latgales uzņēmējdarbības centra pakalpojumi Līvānu novada uzņēmējiem. Tikšanos pārrunāta Ziemassvētku tirdziņa un uzņēmēju konkursa organizēšana. Notiks kandidāta izvirzīšana Līvānu novada domes apbalvojumam «Gada uzņēmējs».

Paredzēta arī diskusija par tēmu «Par pārtikas un dzērienu tirdzniecības jautājumu publisku pasākumu laikā Līvānu novadā — kā atbalstīt vietējos tirgotājus».

Notiks labdarības pasākums

Šī gada 16. maijā tika nodibināts «Viduslatgales pārnovadu fonds», kura darbības teritorija aptver Līvānu, Preiļu, Aglonas, Riebiņu un Vārkavas novadu pašvaldības. Fonda mērķis ir sekmēt un attīstīt vietējās kopienas izaugsmi, mērķtiecīgas ziedošanas tradīcijas un kopienu filantropiju Latgalē, finansējot vai īstenojot sabiedrībai nozīmīgas iniciatīvas, atbalstot vietējos iedzīvotājus, sevišķi maznodrošinātās ģimenes un cilvēkus ar īpašām vajadzībām.

Ar šādu domu un pateicībā novadu iedzīvotājiem par sadarbību un ieguldījumu labdarībā, par palīdzību līdzcīvēkiem «Viduslatgales pārnovadu fonds» rīko labdarības pasākumu «Labs darbs divus mūžus dzīvo», kas 9. novembrī notiks Līvānu novada kultūras centrā.

Pasākuma laikā tiks pateikti paldies brīvprātīgajiem no Līvānu, Preiļu, Aglo-

nas, Riebiņu un Vārkavas novadiem, kuri savu darbu un brīvo laiku nesavtīgi veltījuši sabiedrības labā, realizējot apkārtejai sabiedrībai vajadzīgus projektus, rīkojot jaukus, interesantus un sirsnīgus pasākumus, labdarības akcijas, tā darot savu līdzcīvēku ikdienu gaišu, krāsainu, darbīgu un labestīgu.

Pasākuma otrajā daļā ar teiksmainu deju izrādi «Zakša ligava» visus klātesošos priecēs Tautas deju ansamblis «Līgo» mākslinieciskā vadītāja Jāņa Purviņa vadībā. «Uzveduma pamatā ir latviešu tautas pasakas motīvi. Tajā tiek runāts par pamatvērtībām — ģimeni, tikumu, godu, jo šobrīd vairāk kā jebkad ir akcentējams minēto vērtību nozīmīgums sabiedrībā,» norāda mūzikas autors Dāvis Stalts. Libreta autore un režisore ir Dace Micāne-Zālite.

Ieeja pasākumā par ziedojumiem. To mērķis tiks paziņots pasākuma laikā.

Jau deviņo gadu piešķir stipendijas jauniešu studijām augstskolās

Divas dienas – 10. un 11. oktobrī – Līvānu novada stipendijas komisija uzklaušoja jauniešus un vērtēja viņu pieteikumus, lai lemtu par Līvānu novada mācību stipendijas piešķiršanu jauniešu studijām augstskolās.

Stipendijas piešķirtas 30 novada jauniešiem, kas ir aptuveni puse no visiem pretendentiem, informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību un ārējo sakaru daļa. Šogad konkurss uz novada stipendiju bija ļoti liels, un teju visi jaunieši bija uzrādījuši ļoti labas sekmes mācībās. Uzņēmēji izteica pateicību vidusskolām, īpaši Rudzātu vidusskolai par augstā līmenī sagatavotiem tehnisko inženierzinātņu programmu studentiem.

Stipendijas komisija uzteic visus gandrīz 60 jauniešus par uzdrīkstēšanos startēt konkursā uz stipendiju. Neraugoties uz lielo konkurenci un milzīgo satraukumu, gaidot savu kārtu, visi jaunieši sevi prezentēja ļoti labi.

Vērtēšanas komisija, kurā bija pārstā-

vēti lielākie ziedotāji, izglītības iestāžu, izglītības pārvaldes, sociālā dienesta un pašvaldības speciālisti, strādāja divas dienas, un izvēli izdarīt bija grūti. Lai kā arī grībētos atbalstīt visus pretendētus, tas nebija iespējams, jo uzņēmēju finansētie līdzekļi fondā bija ierobežoti, kaut arī tā budžets katru gadu pieaug.

Šogad fondā saziedotie līdzekļi sastāda 25 768,37 latus, kurus bija ziedojuši uzņēmumi: «Z-Light», «Līvānu kūdras fabrika», «Hansahold», notāre Gunta Daugaviete, Baltik Sistēm, «Līvānu mājas un logi», Saeimas deputāts Jānis Klaužs, «ArGaumi», «Līvānu veterinārais serviss» un «RNS-D».

Saskaņā ar komisijas lēmumu stipendijas 2013./2014. mācību gadam saņems šādi studenti: Jānis Pudāns (LLU «Lauksaimniecības inženierzinātne»); Jānis Rudzāts (LLU Lauksaimniecības studiju programma); Evija Ozola-Ozoliņa (LLU «Mežzinātne»); Viktorija Dzirko (RSU «Ortozēšana – protezēšana»); Laura Švirkste (DU, «Angļu filoloģija»); Oskars Artemjevs (LU Ķīmija), Anna Dževečka

(RTU «Aviācijas transports»), Jolanta Gutāne (RTU «Elektrotehnoloģiju datorvadība»), Marjans Bork-Ržečickis (RTU «Inženiertehnika, mehānika un mašīnbūve»), Reinis Pakers (RTU «Datorsistēmas»), Jēkabs Vaivods (LLU «Vide un ūdenssaimniecība»), Dagmāra Rudzāte (RTU «Vides zinātne»), Dace Neicgale (RPIVA «Sākumskolas skolotājs»), Jana Ivanova (RTU «Būvniecība»), Ieva Kārkle (Rīgas 1. medicīnas koledža, farmaceita asistents), Mārtiņš Kārklis (Rīgas Metropolijas Romas Katoļu Garīgais seminārs), Lauris Brūvers (LLU, «Koksnes materiālu un tehnoloģijas»), Madara Šolka (RSU «Zobārstniecība»), Marta Markote (DU «Bioloģija»), Laila Zalāne (LLU «Lauksaimniecības enerģētika»), Ardis Rinalds Kozulis (LJA «Jūras transports – kuģu vadīšana»), Jānis Jačmenkins (Jāzepa Vitola LMA «Mūzika un skatuves māksla – skaņu režija»), Arta Brūvere (LSPA «Fizioterapeits»), Guntars Vaivods (RTU «Transporta sistēmu inženierija»), Kaspars Vārpsalietis (RTU «Automobiļu tran-

sports»), Kārlis Kivlenieks (RTU «Transporta sistēmu inženierija»), Elīna Cenkure-Lilenšteine (Rīmska-Korsakova valsts konservatorija Sanktpēterburgā), Jānis Ancāns (RTU Elektrotehnoloģiju vadība). Stipendijas apmērs no 500 līdz 1000 latiem mācību gadā.

Stipendijas komisija šogad piešķir arī izcilības balvu 2000 latu un 1500 latu diviem no studentiem – Maksimam Jefimovam, RTU «Elektrotehnoloģiju datorvadība» un Eliasam Veiguram, Rīgas Ekonomikas augstskola «Ekonomika un uzņēmējdarbība».

31. oktobrī komisijas lēmumu plānots apstiprināt Līvānu novada domes sēdē. Pēc domes lēmuma pieņemšanas stipendiāti tiks aicināti slēgt līgumus starp Līvānu novada domi un stipendijas saņēmēju. Visi stipendijas saņēmēji un viņu vecāki tiks aicināti uz LR Proklamēšanas dienu veltīto svētku pasākumu Līvānu novada kultūras centrā šī gada 18. novembrī pulksten 13.00.

VĀRKAVAS NOVADĀ

Seniori atpūtās kopējā pasākumā

Oktobra pirmajā sestdienā, Starptautiskās veco ļaužu dienas atskaņās Vārkavas novada Rožkalnu kultūras namā notika novada senioru pēcpusdiens, ko rīkoja Vārkavas novada dome un kultūras centrs sadarbībā ar biedrību «Vārkavas novada pensionāri». Uz pasākumu ikvienam novada pensionāram vai pensionāra ģimenei tika nosūtīts ielūgums. Kopumā bija izsūtīti aptuveni 450 personīgie ielūgumi. Pateicoties šai cienpilnajai attieksmei un transporta pakalpojumiem, ko nodrošināja pašvaldība, uz sarīkojumu ieradās ap 120 senioru, informē Vārkavas novada domes un sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Praņevska.

Pasākumu vadīja un scenārija autore bija Vārkavas novada kultūras centra vadītāja Antra Skutele, kuras sirsnīgie vārdi, kā arī kopā ar dzīvesbiedru Māri Skuteli dziedātās dziesmas ļoti aizkustināja sirmgalvjus, atsaucīgo publiku, ko Antra nodēvēja par novada spēcīgajām saknēm. Savukārt novada domes priekšsēdētāja Anita Brakovska seniorus sauca par novada zelta fondu. Savā uzrunā viņa uzsvēra to, cik svarīgi būt par balstu kādam un cik svarīgi, ja arī pašam ir kāds balsts. Novada sociālā dienesta sociālās palīdzības orga-

nizatore Lucija Armane akcentēja, ka pašlaik senioru smagās dzīves dienas ir aiz muguras, ir pienācis laiks priecāties un baudīt dzīvi. Viņa aicināja iesaistīties pašdarbnieku rindās vai citās aktivitātēs, lai garie rudens un ziemas vakari kļūtu isāki. Godināt seniorus bija ieradies arī novada domes deputāts Artūrs Štagars, kas sveica svētkos, pateicās biedrības «Vārkavas novada pensionāri» valdes priekšsēdētājai Janīnai Ancānei par pensionāru saliedēšanu, integrēšanu un rosīgu darbošanos projektu īstenošanā. Viņš pasniedza simbolisku dāvanu — svečturi roku formā. Atbildes uzrunā Janīna Ancāne pastāstīja par savas organizācijas paveikto — sešu gadu laikā īstenoti seši projekti. Pašlaik tiek realizēts septītais projekts «Dzīves kausu rokā ņemam — Vārkavā», ko finansē Borisa un Ināras Terevu fonds, bet līdzfinansē Vārkavas novada dome un biedrība «Vārkavas novada pensionāri». Janīna Ancāne vēlreiz atgādināja, ka biedrībā laipni aicināti iesaistīties visi novada seniori. Rimicānos, kur izveidots šīs biedrības sabiedriskais centrs un notiek lielākās aktivitātes, ļoti aktīvi darbojas arī biedrība «Dzintars 2007».

Janīna Ancāne un Antra Skutele pasniedza Pateicības rakstus biedrības «Vārka-

● Vārkavas novada seniori kuplā skaitā apmeklēja viņiem veltīto sarīkojumu.

vas novada pensionāri» valde slocekļiem Teklai Romanovskai, Zentai Znotiņai, Mihaiņai Kivlenieci, Marijai Dzerkalei, Janīnai Vilmanei un Bonifācijam Vaivo-

dam par pašreizējīgu, nesavtīgu un veiksmīgu darbu biedrības un senioru labā.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Bibliotēkas krājumi papildinājušies ar plašu latviešu oriģinālliteratūras kolekciju

Riebiņu novada centrālās bibliotēkas krājums papildināts ar plašu latviešu oriģinālliteratūras kolekciju, atsaucoties uz Riebiņu bibliotēkas vadītājas Olgas Ribinickas teikto, informē pašvaldības sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis.

Jaunā kolekcija iegūta, piedaloties un saņemot atbalstu Latvijas Bibliotekāru biedrības un Latvijas Nacionālās bibliotēkas izsludinātajā projektā konkursā

«Latviešu oriģinālliteratūra un autori bibliotēkās». Projekta mērķis — sekmēt vērtīgāko latviešu oriģinālliteratūras izdevumu pieejamību publiskajās bibliotēkās.

Grāmatu kopā ir iekļautas vairāk nekā 70 vērtīgas dažāda satura latviešu oriģinālliteratūras grāmatas. Tajā ir gan pazīstamu rakstnieku, gan arī jaunākās paaudzes rakstnieku literārie darbi. Piemēram, Laimas Muktupāvelas «Mana turku kafija», Ērika Hānberga «Mantojuma kumelš: stāstu izlase», Noras Ikstenas «Dzīvespriecīgais

vakarēdiens», Ingūnas Baueres «Marta, mana Andromeda», kā arī Gundegas Repšes, Imanta Ziedoņa, Ojāra Vācieša, Imanta Auziņa darbi. No jaunajiem rakstniekiem pārstāvēta Kristīne Želve ar grāmatu «Meitene, kas nogrieza man matus», Pēteris Draguns ar «Tumšā stunda», Margita Gūtmane ar «Dzīve ir viens vella izgudrojums: Veronika Strēlerte manās atmiņās».

Līdzās literārajiem darbiem tajā ir grāmatas un audiovizuālie izdevumi par rakstniekiem Rūdolfu Blaumani, Imantu

Ziedoni, par sakrālās arhitektūras un mākslas mantojumu Preiļu rajonā, Latvijas mūzikas dzīvi un jaunradi 1940. — 1945. gados un citas vērtīgas kultūrvēsturiskas grāmatas. Tās nākušas klajā izdevniecībās «Zvaigzne ABC», «Zinātne», «Nordic», «Sol Vita», «Neptuns», «Mansards», «Dienas grāmata», «Jumava» un citas.

Ar kolekcijas jaunieguvumiem pagaidām var iepazīties Riebiņu bibliotēkā uz vietas, bet vēlāk arī ceļojošās izstādēs visās Riebiņu novada bibliotēkās.

LATVIJAS TAUTAS FRONTEI — 25

Ceļojošās izstādes “Viena zeme mūsu” prezentācijas pasākums

11. oktobrī notika Latvijas Tautas frontes 25 gadiem veltītās Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja veidotās ceļojošās izstādes “Viena zeme mūsu” prezentācija Riebiņu kultūras centrā, informē muzeja speciāliste Zane Butlere.

Pasākumā piedalījās Riebiņu novada skolēni un skolotāji. Klausītājus uzrunāja un dalījās atmiņās aktīvais Atmodas dalībnieks, 1991. gada barikāžu dalībnieku Latgales biedrības valdes priekšsēdētājs Staņislavs Gavars, skolotāja, rakstniece un viena no Latvijas Tautas frontes grupas dibinātājam Višķu pagastā Helma Hansone, kā arī kādreizējais Riebiņu vidusskolas fizikultūras skolotājs, Atmodas dalībnieks, šobrīd — sporta pasākumu organizators Preiļu novadā Leonīds Valdovs.

Pasākuma laikā tika apspriesti ne tikai Latvijas neatkarības atgūšanas notikumi, bet arī kopīgi dziedātas Latvijas Tautas frontes laikā aktuālās dziesmas un skaidrota LTF simbolikas nozīme.

Turpmāk izstāde būs apskatāma Galēnu pamatskolā, Preiļu galvenajā bibliotēkā, Daugavpils Universitātē, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā un citur.

HELMA JUDĪTE HANSONE — skolotāja, rakstniece, viena no Latvijas Tautas frontes grupas dibinātājam Višķu pagastā, piedalījies barikādēs Rīgā.

Helma Hansone dzimusi 1934. gada 1. augustā Sēlijā — Jēkabpils apriņķa Seces pagastā Lielajā jeb Vecajā skolā, kur vecāki strādāja par skolotājiem. Abi Helmas vecāki mācījušies Daugavpils Skolotāju institūtā, tur arī iepazinušies. Pēc mācību beigšanas 1933. gadā apprecējās. Helma bija vienīgais bērns ģimenē. Tēvs vēlējās meitu nosaukt par Helmu, turpretī māte — par Judīti. Tā meitiņa tika saukta gan par Judīti, gan par Helmu. Uzvārds “Hansone” nāk no tēva dzimtas ciltstēva — zviedru karavīra, kurš kādreiz apprecēja latvieti un palika šeit uz dzīvi, labprātīgi kļūdams par dzimtcilvēku.

Patī pirmā skola, kurā Helma gan mācījās, gan dzīvoja, bija Lēdmanes skola. Tur Helmu pieņēma uzreiz otrajā klasē, jo pirmās klases vielu Helma zināja izcili. Desmit gadu vecumā viņa sāka rakstīt dzeju. Pēc skolas

beigšanas iestājās Cēsu Skolotāju institūtā. Tajā uzņēma no 7. klases, jāmācās bija seši gadi. Mācību iestāde toreiz bija slavēta, deva savam laikam labu izglītību. Imants Kokars viņai mācīja matemātiku, Imants Vanags — mūziku, kura visiem bija obligāts priekšmets. Pamata specialitāte Helmai bija bioloģija un ģeogrāfija, bet vajadzēja izvēlēties vēl papildus — mūziku, zīmēšanu vai fizikultūru. Helma izvēlējās mūziku. 1954. gadā viņa ieguva nepabeigto augstāko izglītību un saņēma skolotājas diplomu.

Nākamais solis bija iestāšanās Latvijas Valsts universitātē Ģeogrāfijas fakultātē. Helma tika uzņemta bez iestājekāmieni teicamnieces diploma dēļ. Viņa darbojās studentu zinātniskajā biedrībā, ar referātiem uzstājās arī ārpus Latvijas — Ļovovas universitātē un Viļņas universitātē. Augstskolā radās interese par literāro darbu — pirmās publikācijas Latvijas Valsts universitātes avīzē “Padomju Students”. 1959. gadā ar izcilību pabeidza universitāti un Lauksaimniecības ministrija nosūtīja Helmu uz Višķu lauksaimniecības tehnikumu. Tā bija Helmas pirmā un pēdējā darba vieta. Te Helma nostrādāja visu darba mūžu — 30 gadus.

H.Hansone aktīvi iesaistījās Latvijas Tautas frontes darbībā. 1988. gadā viņa iestājās tikko izveidotajā LTF Višķu grupā (bija viena no pieciem dibinātājiem). Sākumā to vadīja tehnikuma tehnisko līdzekļu inženieris Jānis Strods, pēc tam skolotāja Margita Ārense. Helmas galvenais pienākums bija rakstīt avīzēs “Avangārdis” un “Daugavpils Vēstnesis”. Kādu laiku viņa bija LTF rajona preses grupas vadītāja.

H. Hansone lasīja lekcijas par latviešu tautas simboliku gan pieaugušajiem, gan tehnikuma audzēkņiem, vāca parakstus, lai atbalstītu LTF domes lēmumus, organizēja tikšanās, iepazīstināja tehnikuma audzēkņus ar LTF idejām.

1988. gada 18. novembrī pēc 50 gadu ilga aizlieguma perioda Višķos ļāvu priekšā atklāti tika iznests sarkanbaltsarkanais karogs. Manifestācija notika Višķu kapos, kur atrodas Pirmā pasaules kara karavīru atdusas vietas. “Kapsētā bija ļāvu pilns. Viņi mūs gaidīja. Izvietojamiem apkapu kopijām un laukumā pie vārtiem. Karoga un lāpu nesēji —

● Ar interesi un aizrautību Riebiņu jaunieši klausījās aculiecinieku stāstos par it kā neseniem, bet jau vēsturiskiem notikumiem Latvijas dzīvē. Jaunieši un LTF dalībnieki — kopējā fotogrāfijā ceļojošās izstādes prezentācijas pasākumā Riebiņu kultūras centrā.

tumšo tūju zonā. Skanēja himna. Lāpas sprēgāja, rokās plīvoja sveču liesmiņas. Tādi bija mūsu pirmie svētki. Latvija vēl nebija brīva. Bet mēs — jau bijām,” atceras H.Hansone.

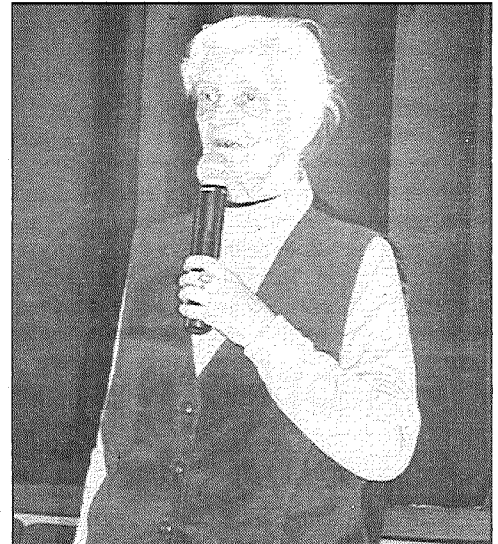
1989. gada 25. martā virs tehnikuma galvenā korpusa tika pacelts sarkanbaltsarkanais karogs. Tā legalizācija negāja viegli, jo oficiāli tas nebija valsts karogs. Ar laiku karogu vajadzēja nomainīt, jo audums neizcēlās ar kvalitāti un ātri izbalvoja. Visi karogi tika iesvētīti, bet vienreiz tas notika pēc Helmas pašas izgudrotā tautiski pagāniskā scenārija: “Skaitījām tautas dziesmām līdzīgus pantņus par karoga rakstīšanu. Divas meitas no mana latviskās dzīves ziņas pulciņa turēja. Tad svētību tam deva “Zemes meita”, “Pērķona meita” — to izvilcām caur vara aproci — pret naidīgiem spēkiem. Karogs plīvoja ilgi un laimīgi. Karogu uzvelkot pirmo reizi, mēs teicām — “uz mūžīgiem laikiem!” Tā paša gada 18. novembrī kopā ar Jāni Strodu pirmo reizi pa radio Helma vērsās pie klausītājiem ar svētku uzrunu.

Svarīgs notikums H.Hansones dzīvē bija 1989. gada 23. augusta (Ribentropa — Molotova pakta 50. gadadiena) “dzīvajai ķēdei”, kas šķērsoja Lietuvu, Latviju un Igauniju. “Tā stāvēja stalti un nesatricināmi lielu pilsētu ielās, uz šosejām, lika godbijīgi norimt satiksmei, atdzīvināja ceļus. [...] Nebija “nacionālās histērijas”. Bija tautu vienotība un griba”. 1990. gada 23. augustā pēc LTF valdes rīkojuma tika organizēts pasākums, kuru nosauca par

“Mazo Baltijas ceļu”. Višķu estrādē ar svinīgu runu uzstājās H.Hansone.

1991. gada 13. janvārī viņa piedalījās LTF rīkotajā manifestācijā Rīgas Daugavmalā. Cilvēki stāvēja uz tiltiem, uz ielām, uz laukumiem. Pār galvām plīvoja karogu jūra. Patīkami bija apzināties, ka šos cilvēkus vieno viena doma — par Latvijas brīvību. Protams, bija arī bailes, ka var parādīties tanki. “Zināju, ja kas, man klāsies visai plāni. Arī meitai — viņa nav no tām, kas slēpsies aiz citu mugurām. Bet vienam, vismaz vienam, jāpaliek — lai pastāstītu citiem, kas vēlāk pastāstītu pasaulei, kā bija.”

Nākošais LTF organizētais brauciens bija uz Zaķusalas televīziju 1991. gada 15. un 16. janvārī. Helma bija viena no šī brauciena dalībniecēm. Autobusam tika ierādīta īpaša vieta pašā salas galā, netālu no ūdens. Viņu nelielajai grupiņai bija jāseko, vai pa Daugavu netuvojas kas aizdomīgs. “Naktī, šķiet, neviens negulēja. Miegš nenāca, kaut arī bija iespēja autobusā britiņu nosnausties. To izmantoju tikai otrajā dienā...” Atmodas laiks krasi izmainīja visu H.Hansones dzīvi, lika pārvērtēt gadu desmitiem veidotos uzskatus: “Pagriezies

● Skolotājas un rakstnieces Helmas Judītes Hansones no Višķiem stāstījums bija emocionāls.

par 180 grādiem padarīja mani no “padomju produkta” par cilvēku. Barikāžu uguns silda vēl joprojām.”

Savas un laikabiedru atmiņas par Trešo tautas atmodu Latvijā un Višķu pagastā viņa apkopojusi grāmatā “Saulgriežu vētra” (1998. g.). Aizejot pensijā, H.Hansone lielāku vērību veltījusi literārajam darbam. Viņai ir iznākušas sešas grāmatas: dzejoļu krājumi “Pa uguns ceļu” (1992.), “Vainags uz akmens” (2000.), prozas grāmatas: “Zveru vārdi” (1994.), “Zveru vārdi — 2” (1998.) dokumentālās prozas darbs “Saulgriežu vētra” (1998.), eseju krājums “Pasaule” (2003.).

Pretēji citu satraukumam «Preiļu siers» piena iepirkuma cenu kritumu neprognozē

Sākums 1. lappusē.

Vietējie piensaimnieki varot būt mierīgi, uzņēmumā cenu izmaiņas netiek prognozētas, saka J.Šņepsts un piebilst, ka akciju sabiedrībai «Preiļu siers» gan ir visas nepieciešamās atļaujas eksportam uz Krieviju, taču uz šo valsti tiek izvests vienīgi vājpiena pulveris. Praktiski visa pārējā saražotā produkcija nonāk Rie-

tumeiropas un citos tirgos.

Atgādinām, ka Maskava par iespējamo Lietuvas piena produktu importa aizliegumu brīdināja jau iepriekš, šādu soli attaisnojot ar «sanitārijas un epidemioloģiskajiem riskiem». Krievijas galvenais sanitārais ārsts informējis, ka Krievijas sanitārajiem standartiem neatbilstot Lietuvas piena pārstrādes kompānijas «Pieno žvaigždes», «Rokiškio pienas» un

Šilutes rambynas». Šajā sakarā Latvijas Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) uzsācis Lietuvas produktu apstiprinātu uzraudzību veikalos. PVD pārstāve Ilze Pliksa teic, ka paņemti paraugi tieši no tiem produktiem, ko pārbaudīja Krievija. Arī PVD ģenerāldirektors Māris Balodis atzīst, ka, ņemot vērā Latvijas mazumtirdzniecības struktūru, pastāv reāla iespēja, ka Latvijas veikalos varētu

būt iepludināti produkti, kurus Krievijas piekoptās politikas dēļ lietuviešu ražotāji nevarēs realizēt Krievijas tirgū. Vienlaikus Balodis uzsver, ka nedz šogad, nedz pērn Latvijas PVD, pārbaudot Latvijā un Lietuvā ražotos piena produktus, nav atklājuši nekaitīguma kritēriju neievērošanu, konstatētas vien dažas neatbilstības marķējumā. Noņemto analīžu rezultāti tiks darīti zināmi sabiedrībai,

tiklīdz tie būs pieejami, iespējams, jau šonedēļ.

Krievijas prezidents Vladimirs Putins devis rīkojumu pārtraukt pastiprinātās kontroles uz Lietuvas un Krievijas robežas, taču tas vēl nenozīmē tirgus atvēršanu lietuviešu pienam, biezpienam, sieram un jogurtam. Pagājušajā piektdienā, 11. oktobrī, Maskavā bija Lietuvas delegācijas tikšanās ar Krievijas ekspertiem.

PREIĻU NOVADĀ

Domes pārstāvji piedalījās Ķīnas Republikas Nacionālās dienas svinībās

● Taibejas misijas Latvijas Republikā vadītājs vēstnieks Gerijs Ko (no kreisās) un vēstnieka kundze Serena Ko kopā ar viesiem no Preiļu novada – pašvaldības sabiedrisko attiecību speciālisti Maiju Paegli un novada domes priekšsēdētāju Aldi Adamoviču.

10. oktobrī Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs un sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle piedalījās Taibejas misijas Latvijas Republikā vadītāja vēstnieka Gerija Ko (Gary Kuang-Yueh Ko) un vēstnieka kundzes Serenas Ko organizētajā pasākumā. Viesnīcā "Radisson Blu Daugava" zālē notika svinīgā pieņemšana sakarā ar Ķīnas Republikas (Taivānas) 102. gadadienu.

Pēc Ķīnas Republikas un Latvijas Republikas himnu atskaņošanas svinību viesus uzrunāja Gerijs Ko, Latvijas Republikas 11. Saeimas deputāts Ainars Latkovskis, Starpparlamentu sadarbības grupu ar Taivānu pārstāvji no Lietuvas un Igaunijas. Svētku vakarā ar dziesmām ķīniešu un latviešu valodā klātesošos sveica bērni — Rīgas izglītības iestāžu audzēkņi. Ar Taivānas sasniegumiem ekonomikā un valsts izaugsmi varējām iepazīties, noskatoties videofilmu par Taivānu, stāsta Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Ķīnas Republikas Nacionālās dienas svinības ir tradicionāls pasākums, kas notiek katru gadu. Svinīgajā pieņemšanā piedalās

pārstāvji no dažādām mūsu valsts institūcijām, uzņēmumiem un pašvaldībām, kurām ir izveidojusies cieša sadarbība ar Taibejas misiju Latvijā.

Preiļu novada dome ar Taibejas misiju Latvijā sadarbojas jau daudzus gadus. Pateicoties Taibejas misijas atbalstam, tika atvērtas datorklases Preiļu 2. vidusskolā un Preiļu 1. pamatskolā. Novada kultūras centrā ir bijušas skatāmas Taivānas mākslinieku izstādes. Augusta nogalē, kad misijas vadītājs ar kundzi apmeklēja Preiļu novada svētku pasākumus un iepazīnās ar Preiļu pilsētu, pārrunājām arī sadarbības jautājumus tūristu piesaistē un iespējas jauniešiem piedalīties starptautiskajās apmācību grupās Taivānā.

Taibejas misija Latvijas Republikā ir Ķīnas Republikas (Taivānas) pārstāvniecība Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Pārstāvniecības galvenais mērķis ir būt par sadarbības tiltu starp Ķīnas Republiku (Taivānu) un Baltijas valstīm ekonomikā, kultūras, izglītības, zinātnes un citās jomās.

Ķīnas Republika tika nodibināta 1912. gada 1. janvārī, pēc tam, kad pirmā Republikas līdera Dr. Sun Jat-sena vadībā 1911. gada 10. oktobrī sākās revolūcija pret Čīn dinastijas imperatoru varu. Katru gadu šo datumu Ķīnas Republika atzīmē kā Nacionālo dienu.

Alūksnes novada pašvaldības darbinieki meklēja pieredzi Preiļos

● Pēc vingliemežu audzētavas apskates un ēdienu degustācijas, domājams, ne viens vien alūksnietis nākamvasar posīsies uz Preiļu novadu baudīt kārumus.

11. oktobrī pieredzes apmaiņā Preiļu novada domē bija ieradusies Alūksnes novada pašvaldības pārstāvji, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Delegāciju divpadsmit cilvēku sastāvā vadīja Alūksnes novada domes izpilddirektore Janīna Čugunova. Pie Preiļu novada kolēģiem pabija Alūksnes novada grāmatveži, finansisti, attīstības daļas speciālisti, zemes ierīkošanas un sabiedrisko attiecību speciālisti.

Ciemiņi Preiļu novada domē

iepazinās ar preiļiešu darbu. Domes izpilddirektors Vladimirs Ivanovs ar sagatavotās prezentācijas palīdzību pastāstīja par dažādām pašvaldības darbības jomām, notika saruna, tika uzdoti jautājumi. Kolēģus īpaši interesēja pašvaldības policijas darba organizēšana Preiļos, komunālās saimniecības darbība, atkritumu šķirošana un dažādu projektu realizācija, piesaistot Eiropas Savienības finansējumu. Atbildot uz alūksniešu jautājumiem, stāstījām par veiksmēm savā darbā un pieskāriem problēmām, kuras jārisina. Alūksnes pašvaldības pārstāvji rādīja prezentāciju par

savu novadu.

Ciemiņi apmeklēja Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeju, Preiļu kultūras namu, parka kapelu. Alūksnes novada pārstāvji izteica lielu sajūsmu, apskatot Preiļu galvenās bibliotēkas telpas un iepazīstoties ar daudzveidīgām darba formām bibliotēkā.

Ciemiņiem gandarījumu sagādāja tūristu iecienītie objekti Preiļu novadā – Leļļu galerija ar pārģēršanās interesantos kostīmos, P.Čerņavskas keramikas māja – muzejs ar virpošanas procesa vērošanu un vingliemežu audzētava ar piedāvāto ēdienu degustāciju.

Vēl var pieteikties konkursam projektu līdzfinansēšanai

Līdz 31. oktobra pulksten 16.00 Preiļu novada domes kancelejā vēl var iesniegt pieteikumus konkursa mazo un vidējo komercsabiedrību (MVK) projektu līdzfinansēšanai. Tā ir jau otrā konkursa kārtā.

Konkursa mērķis ir sniegt atbalstu mazo un vidējo komercsabiedrību projektiem, kas saistīti ar uzņēmējdarbības attīstību un jaunu darba vietu veidošanu Preiļu novadā, radot inovatīvus produktus ar paaugstinātu pievienoto vērtību un pakalpojumus, kas veicinātu esošās saimnieciskās darbības attīstību, kā arī dažādotu ar lauksaimniecību nesaistītas aktivitātes, attīstītu alter-

natīvus ienākumu avotus un palielinātu kopējo ienākumu līmeni.

Līdzfinansējums MVK projektiem tiek piešķirts no Preiļu novada domes šī gada budžeta līdzekļiem. Šogad šim nolūkam pašvaldība bija atvēlējusi 5000 latus. Diemžēl uzņēmēju interese nav bijusi liela, līdz šim bijis iesniegts un atbalstīts tikai viens projekts, tāpēc nav izmantota lielākā daļa atvēlētās summas — 4378 lati.

Pielaujamā finansējuma intensitāte vienas komercsabiedrības vienam projektam ir līdz 50% no projekta pieteikuma budžeta. Naudas izteiksmē maksimāli pieļaujamais domes līdzfinansējums

vienas komercsabiedrības vienam projektam — 1000 lati. Līdzfinansējums tiek piešķirts projektiem, kas paredz: nodarbinātības veicināšanu — jaunu darba vietu radīšanu; tūristu piesaisti no apkārtnējam pilsētām un kaimiņvalstīm; esošo pakalpojumu un produktu ražošanas efektivitātes paaugstināšanu; līdzfinansējuma nodrošināšanu citiem ES projektiem; infrastruktūras uzlabošanu.

Konkursa nolikums, projekta pieteikuma veidlapa, atskaites veidlapa atrodama novada domes mājas lapā www.preili.lv, sīkaka informācija pa tālruni 26636243.

Noslēdzies biznesa ideju konkurss skolēniem «Business olas čaumalā 2013»

● Konkursa «Business olas čaumalā 2013» dalībnieki pēc rezultātu apkopošanas.

Septembrī Livānu novadā norisinājās biznesa ideju konkurss «Business olas čaumalā 2013».

Visaugstāk tika novērtētas trīs biznesa idejas: par piedzīvojumu takas izveidi Grīvas mežā, tējas namiņa un suvenīru bodītes izveidi Daugavas krastā un pļavu golfa laukuma izveidi Livānu novadā, informē Livānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centra vadītāja Zane Gaiduka.

Konkursā varēja piedalīties ikviens Livānu novada 5. — 12. klases skolēns ar savu biznesa ideju, iesniedzot aizpildītu pieteikuma veidlapu un sagatavojot savas biznesa idejas prezentāciju. Kopumā konkursam tika pieteiktas astoņas biznesa idejas, ko iesniedza Edgars Ugainis, Ilze Stivrīška, Ita Daugavvanaga, Jānis

Iesalnieks, Jogita Slesarenoka no Livānu 1. vidusskolas, Arina Trifonova no Livānu 2. vidusskolas, Justīne Ozoliņa no Jaunsilavas pamatskolas un Juris Jevdokimovs no Sutru pamatskolas.

Biznesa ideju vērtēšanas komisijā darbojās uzņēmumu pārstāvji Kaspars Rokjānis, Laimonis Vindels, Guntis Jurāns, Aiga Valtere, kā arī Livānu novada domes investīciju un projektu daļas vadītāja Iveta Dobeļe un Livānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centra vadītāja Zane Gaiduka.

Ideju prezentēšana notika Livānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centrā. Visaugstāk tika novērtētas trīs idejas: Justīnes Ozoliņas ideja par piedzīvojumu takas izveidi Grīvas mežā, Ilzes Stivrīškas iecere par tējas namiņa un suvenīru bodītes izveidi Daugavas krastā un Jāņa Iesalnieka

ideja par pļavu golfa laukuma izveidi Livānu novadā. Uzvarētājiem par izdomu, ieguldīto darbu un enerģiju pienācās naudas balvas, katrā — 50 latu apmērā. Visiem dalībniekiem tika izteikta pateicība par drosmi un dāvinātas biznesa domāšanu veicinošas grāmatas turpmākai radošai un uzņēmīgai darbībai.

Skolēni, kas interesējās par uzņēmējdarbību un vēlas apgūt pamatzināšanas un praktiskās iemaņas biznesa plāna sagatavošanai, novembrī tiek aicināti apmeklēt Livānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centra organizēto apmācību kursu skolēniem «Radi pats savu biznesa ideju: praktiskie soļi biznesa plāna sagatavošanā», informē Zane Gaiduka. Apmācības notiks Livānu 1. vidusskolā reizi nedēļā.

Ai, kā garšo putriņa!

10. oktobrī, kad tika atzīmēta Starptautiskā putras diena, arī Preiļu novada Salas pamatskolā notika putras ēšanas svētki.

Bērni tai gatavojās jau iepriekš, stāsta Salas pamatskolas sākumskolas skolotāja Irita Vaivode, — rakstīja savas iemīļotās putras receptes, zīmēja plakātus, skatījās prezentācijas un filmiņas par graudaugu nepieciešamību augoša bērna uzturā. Putras dienas ritā bērni ieradās ar savām mīļākajām karotēm. Vienam tā bija maza, otram — liela koka karote no vecmāmiņas pūra lādes. Skolēni bija sagērbušies kā mazi pavāri — ar skaistiem un caktiem priekšautiņiem, aubītēm, lakatiņiem un pat šefpavāra cieniņām cepurēm.

Pēcpusdienā tika iekurināts āra kamīns, ugunsurs, uz kura tika vārītas putras. Varēja nogaršot miežu biezeņu un pēc skolotājas Zitas Pastares vecvecmāmiņas receptes gatavoto kvie-

● Salas pamatskolas skolēni putras dienā, cienājoties ar garšīgu biezeņu, atzina: «Kas var būt labāks par putru?»

šu graudu putru. Šādu putru lielākā daļa no bērniem un pieaugušajiem garšoja pirmo reizi. Par to, ka putra ir veselīgs un garšīgs ēdiens, liecināja uzraksti «Es milu putru!», «Ēst putru — tas ir

veselīgi un stilīgi» un citi. Jaukā atmosfērā un siltajā rudens saulītē, paēduši gardās putras, bērni spēlēja spēles, dziedāja dziesmas un skatīja pantīņus par dažādiem graudaugiem.

Apbalvoja skolotājus

10. oktobrī Livānu novada kultūras centrā notika Skolotāju dienas vēltīts pasākums, kura laikā ar Izglītības un zinātnes ministrijas Atzinības rakstu, kā arī ar Livānu novada izglītības pārvaldes Atzinības rakstu par augstiem sasniegumiem pedagogiskajā darbībā tika apbalvoti vairāki novada pedagogi.

Izglītības un zinātnes ministrijas Atzinības raksti piešķirti pedagogiem Zeltītei Vanagai no Livānu 1. vidusskolas, Taisijai Grabļevskai no Livānu 2. vidusskolas, Jolantai Ļubkai-Tarasovai, Venerandai Sprīņģei, Rutai Vilcānei no Rudzātu vidusskolas, Anas-tasijai Kaktīniecei no Jaunsilavas pamatskolas, Annai Greidānei no Jersikas pamatskolas, Valentīnai Poikānei no Livānu bērnu un jauniešu centra.

Livānu novada izglītības pārvaldes Atzinības raksti piešķirti Silvijai Siliņai, Sandrai Seladinai, Anitai Ancānei Livānu 1. vidusskolā, Lilitai Rudzātei, Ēvaldam Kārklim Rudzātu vidusskolā, Elitai Gri-galei Sutru pamatskolā.

Konkurss Spice 2013

Ar mērķi popularizēt skolēnu tehnisko jaunradi un saturīgu radošo darbību, notika tradicionālais tehnisko, radošo un sportisko iemaņu konkurss «SPICE 2013», kurā piedalījās 22 vienpadsmit un divpadsmitgadīgi zēni. Konkursa organizēja Preiļu novada bērnu un jauniešu centrs (BJC) sadarbībā ar Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeju (PVLMM) un mājturības un tehnoloģiju skolotāju metodisko apvienību.

Arī šogad zēniem nācās publiski apliecināt savas spējas un talantus dažādos interesantos uzdevumos — praktiskos, fiziskos, radošos un intelektuālos. Konkursa vadmotīvs bija «Bites», informēja Preiļu novada bērnu un jauniešu centra direktore Aija Caune.

BJC keramikas pulciņa pedagoga Raivo Andersona iedvesmoti konkursa dalībnieki veica radošo uzdevumu — no māla veidoja medus vācelīti. Labākie darbi bija Maksima Podskočija (Preiļu 1. pamatskola) un Viestura Macuļeviča (BJC, Vārkavas vidusskola) roku veidotie.

Praktiskā uzdevuma veikšanai mājturības un tehnoloģiju skolotāju metodiskās apvienības vadītājs, Preiļu 1. pamatskolas skolotājs Uldis Čerpakovskis un BJC izglītības metodīķis Guntars Ormanis bija sagatavojuši detaļas un paraugu, pēc kura vajadzēja konstruēt bites maketu. Uzdevuma veikšanai bija nepieciešama precizitāte, kā arī prasme darboties ar urbmašīnu un limes pistoli. Rezultātā katrs konkursa dalībnieks uzkonstruēja simpātisku bites figūriņu. Vislabāk tas izdevās BJC pulciņa «Loģiskās rotallietas» audzēkņiem Viesturam Macuļevičam (Vārkavas vidusskola) un Arnim Tučam (Riebiņu vidusskola), kā arī Maksimam Podskočijam (Preiļu 1. pamatskola) un Vadimam Lisicinam (Preiļu 2. vidusskola).

Lai veiktu sportisko uzdevumu «Starp debesīm un Zemi», zēniem bija nepieciešami sporta apavi un apģērbs. Rudzātu vidus-

skolas skolotājs Jānis Pintāns ar saviem palīgiem Preiļu parkā ierīkoja nopietnu sporta tūrisma trasi. Pārviroties starp koku zariem un zemi, zēniem vajadzēja likt lietā veiklību, pacietību un spēku. Grūtājā, bet interesantajā trasē vislabāko rezultātu uzrādīja Artis Bivbāns no Preiļu 1. pamatskolas (1:26), otrais bija Arnis Tučs (1:30,9), trešais — Mariks Mironovs no Preiļu 2. vidusskolas (1:31,7), ceturtais — Viesturs Macuļevičs (1:39,40). Nosakot iegūto vietu kopvērtējumā, šī uzdevuma rezultāti tika uzskatīti par noteicošajiem, ja bija vienāds punktu skaits.

Erudīcijas jautājumus par bitēm sagatavoja PVLMM lietišķās mākslas eksperte Silvija Ivanovska. Konkursa dalībniekiem vajadzēja atbildēt uz tādām jautājumiem kā — cik ilgi bites dzīvo?, kā sauc bišu saimes māju?, kādus bišu produktus zini?, kā sauc lāci, kurš pārēdās medu un iesprūda Trusīša alā?, utml. Absolūtais līderis šajā uzdevumā bija Kārlis Kjarkužs (Preiļu 1. pamatskola), veicināšanas balvas no PVLMM saņēma arī Viesturs Kondratjevs, Artis Bivbāns un Maksims Podskočijs (Preiļu 1. pamatskola). Labus rezultātus uzrādīja arī Sandis Brokāns (Preiļu 2. vidusskola), Egils Sirmāis (Preiļu 1. pamatskola) un Viesturs Macuļevičs. Konkursa dalībnieki ar gardu muti cienājās ar muzeja darbinieku gādāto tēju un garšīgajām upeņu ievārījuma maizītēm.

Apkopojot konkursa rezultātus (katrs uzdevums tika vērtēts 10 ballu sistēmā), noskaidrojās, ka «spicākais» puika ir Preiļu 1. pamatskolas 6. klases skolēns Artis Bivbāns (37 punkti). Otrais šoreiz Vārkavas vidusskolas 6. klases skolēns Viesturs Macuļevičs (37 punkti) un trešais — Preiļu 1. pamatskolas 6. klases skolēns Maksims Podskočijs (37 punkti). Vēl starp sešiem labākajiem iekļuva Riebiņu vidusskolas 6. klases skolēni Armands Briška (35 punkti) un Arnis Tučs (34 punkti) un Preiļu 2. vidusskolas 6. klases skolēns Vadims Lisicins (34 punkti).

Iepazinās ar izglītības iestāžu darbu Baltkrievijā

Livānu novada izglītības iestāžu vadītāji domes priekšsēdētāja vadībā piedalījās seminārā — praktikumā «Reģionālā sistēma izglītībā: pieredze, pašreizējais stāvoklis, pilnveidošanas virzieni», kas norisinājās Baltkrievijas Republikas Glubokojē rajona pašvaldībā.

Lidija Pastare, Livānu novada izglītības pārvaldes speciāliste, pēc atgriešanās atzina, ka divas brauciena dienas bija gan

emocionāli piesātinātas, gan pārpilnas ar praktisku pieredzi, kas iegūta, noklausoties un noskatoties prezentācijas par Glubokojē rajona sešām izglītības iestādēm, tajās viesojoties. Livānieši apmeklēja Glubokojē 1. vidusskolu, Prozorokas bērnudārzu — vidusskolu, jauniešaucamo sagatavošanas centru, Glubokojē 6. bērnudārzu, Glubokojē profesionālo liceju un Mereckovas bērnudārzu, kur pie-

dzīvoti visaizkustinošākie mirkļi, iepazīstoties ar ģimenes bērnu nama pieredzi.

Katrai izglītības iestādei ir savas īpatnības un darbības virziens: novada mācība, mērķtiecīga profesionālā orientācija, radošuma un kreativitātes attīstīšana, ekoloģiskās kultūras veidošana, projektu metode audzināšanā. Visur baltkrievu draugi uzņēma ar nevilnotu sirsniņu un na-

cionālo pašapziņu.

Lidija Pastare informēja, ka brauciens uz Baltkrieviju notika, pamatojoties uz šī gada 27. jūlijā noslēgto sadarbības līgumu starp Glubokojē rajona izglītības, sporta un tūrisma nodaļu, Baltkrievijas izglītības un zinātnes arodbiedrības Glubokojē rajona organizāciju un Livānu novada domi.

Valsts probācijas dienestam – 10 gadu jubileja

Valsts probācijas dienests (VPD) šī gada 7. oktobrī svinēja savu 10. gadadienu – pirmo lielo jubileju. Šis skaitlis pasaules probācijas dienestu kontekstā ir niecīgs, tomēr Latvijas probācijas dienestā šajos 10 gados ir paveikts un sasniegts ļoti daudz. Par paveikto stāsta Valsts probācijas dienesta Preiļu teritoriālās struktūrvienības vadītāja Elita Jaudzema.

Pārņem Latvijas pieredzi

Latvijā notiek starptautiskas konferences, tiek īstenoti daudzi starptautiski projekti. Esam veiksmīgi strādājuši un iegājuši Eiropas probācijas darba aprītē. Svarīgi, ka, pateicoties dienesta darbā izmantotajām modernajām metodēm un to efektīvai pielietošanai ikdienā, Latvijas pieredzi vēlas pārņemt arvien jaunas valstis, kurās probācija vēl tikai dzimst un attīstās, turklāt Eiropas probācijas organizācija (CEP) uzteic Latviju kā veiksmīgāko probācijas sistēmas izveides piemēru. Tam par apliecinājumu ir fakts, ka 8. oktobrī Londonā notikušajā Eiropas probācijas dienestu vadītāju ģenerālajā asamblejā par tās valdes locekli tika ievēlēts Latvijas probācijas dienesta pārstāvis Imants Jurevičus.

Lētāk nekā cietums

Šajos gados lielākais sasniegums un galvenais rādītājs ir zems recidīva procents starp probācijas klientiem (Eiropā vidēji 14-20%, savukārt Latvijā 2012. gadā tas bija tikai 1,4%). Salīdzinot ar recidīva rādītāju personām, kas atbrīvojas no cietuma pēc brīvības atņemšanas suda pilnas izciešanas, tas ir 51%. Šie skaitļi runā paši par sevi, un ir pierādījuši, ka probācijas dienests ir attaisnojis sevi un nodokļu maksātāju ieguldītos līdzekļus. Probācijas klients dienā nodokļu maksātājiem izmaksā 28 santimus, bet uzturēšana cietumā – apmēram 7 latus.

Palīdzība simtiem cilvēku

Preiļu rajona tiesas apkalpojamajā teritorijā probācijas dienests nodibinājās 2005. gadā (šogad maijā atzīmējam struktūrvienības 8. gadadienu). Šajā laikā posmā ir uz ko atskatīties – esam uzraudzījuši 574 nosacīti notiesātās un nosacīti pirms termiņa no brīvības atņemšanas vietām atbrīvotās personas; pēc tiesas un prokuratūras pieprasījuma esam sagatavojuši 763 izvērtēšanas ziņojumus; valsts un pašvaldību institūcijās, nevalstiskajās organizācijās esam organizējuši kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi 540 notiesātajiem; esam novadījuši 372 izlīguma procesus; 356 probācijas klientiem esam vadījuši probācijas programmas gan grupu, gan individuālajās nodarbībās.

Gan baltas, gan nebaltas dienas

Vislielākā aktivitāte struktūrvienībā tika sasniegta 2008. gadā, taču, iestājoties finanšu krīzei, taupības nolūkos tika samazināta funkciju apjoms, līdz ar to arī finansējums. 2010.-2012. gadi bija vismagākie, strādājām četras dienas nedēļā. Zemā atalgojuma un paaugstinātā stresa dēļ darbiniecēm parādījās izdegšanas pazīmes. 2012. gada februārī tika dibināta probācijas dienesta arodbiedrība, kuras aktivitātēm pateicoties, uz šo brīdi piecu dienu darba nedēļa un funkcijas ir atjaunotas, nākotnē tagad lūkojamies cerīgi. Sarežģīto un psiholoģiski smago darbu dienestā veic pārsvarā sievietes, Preiļu struktūrvienībā visas septiņas darbinieces ir sievietes. Kā 10 gadu jubilejas konferences Rīgā izteicās Ģenerālprokurors

● Valsts probācijas dienesta Preiļu teritoriālās struktūrvienības darbinieces uz "Izlīguma soliņa" Līvānos: pirmajā rindā no kreisās: vecākā referente Aija Vagale, vadītāja Elita Jaudzema, vecākā referente Linda Pušņakova; otrajā rindā: vecākās referentes Astrīda Divra, Ilga Kodore, Dzintra Priževote un Kristīne Sorokina.

Ēriks Kalnmeiers, pret noziedzību ejam ar skaistumu.

Izmaiņas sodu politikā

Kopš 2013. gada sākuma kardināli mainījās kriminālsodu politika. Kriminālikumā tika ieviesti būtiski grozījumi – arvien mazāk notiesātajiem tiek piespriesta brīvības atņemšana, aizstājot to ar alternatīviem sodiem – naudas sodu, piespiedu darbu. Pagājušā gadā tika ieviests jauns papildsoda veids – probācijas uzraudzība, kas vērtīga ar to, ka paši varam pieņemt lēmumus par klientam uzliekamajiem pienākumiem, varam tos koriģēt uzraudzības laikā. Pašlaik gan šis papildsoda veids attiecas tikai uz personām, kuras notiesātas par noziedzīgiem nodarījumiem pret personu tikumību un dzimumneizskaramību. Pilnā apjomā tas darbosies no 2015. gada janvārī. Tiek veikti pasākumi un normatīvās bāzes sagatavošana elektroniskajai uzraudzībai, kas plānota ieviest, sākot ar 2015. gadu. Tās ietvaros ar brīvības atņemšanu notiesātās personas, kuras atbildis noteiktiem kritērijiem, varēs nokļūt brīvībā pēc puses no piespiedu suda izciešanas, ja piekritis uzlikt sev elektronisko aproci un būt novērotam 24 stundas diennaktī.

Pateicība par darbu

Lai atzīmētu probācijas dienesta jubileju un pateiktos darbiniekiem par paveikto, 27. septembrī Daugavpilī notika svinīgs pasākums, kurā dienesta vadītājs Aleksandrs Dementjevs tikās ar Latgales reģiona Valsts probācijas dienesta teritoriālo struktūrvienību pārstāvjiem, lai tos sveiktu un godinātu. No Preiļu struktūrvienības Valsts probācijas dienesta atzinības rakstus saņēma vadītāja **Elita Jaudzema** un vecākās referentes **Aija Vagale**, **Linda Pušņakova**, **Dzintra Priževote** un **Kristīne Sorokina**.

Savukārt 3. oktobrī Rīgā Lielajā Ģildē norisinājās jubilejai veltā konference, kurā piedalījās augstas amatpersonas, ārzemju

viesi. Tika pasniegti valdības apbalvojumi amatpersonām un sadarbības partneriem. I pakāpes Valsts probācijas dienesta Goda zīmi saņēma probācijas dienesta dibinātājs Aleksandrs Dementjevs, kurš, strādājot dienestā kopš pašiem pirmsākumiem, ir panācis mūsdienīga un visiem pasaules standartiem atbilstoša dienesta izveidošanu, kas dotajā brīdī jau var kalpot kā paraugs citiem, devis ieguldījumu Latvijas tieslietu sistēmas attīstībā.

Kopā ar sadarbības partneriem

Strādājot ikdienas darbu, ne mirkli neaizmirstam, ka Valsts probācijas dienests

ta mērķis ir sekmēt noziedzības novēršanu, nodrošināt sabiedrībā izciešamo sodu kvalitatīvu izpildi un atslēgt pārējo tiesību aizsardzības iestāžu darbu. Taču, ko gan spētu izdarīt probācijas darbinieki vieni paši, ja ne sadarbības partneru atbalsts un sapratne, tāpēc paldies sākām tiesnešiem, prokuroriem, policijas darbiniekiem, pašvaldību amatpersonām, piespiedu darba devējiem, sabiedriskajām un nevalstiskajām organizācijām – visiem, kas piedalās probācijas darbā katrs savā nozarē. Mērķis mums visiem viens – arvien labākā kvalitātē dzīvot drošā un sakārtotā vidē.

Sagatavoja L. Kirillova

Kopš VPD izveides un tā attīstības laikā dienestam uzticētas šādas funkcijas:

- 1) sniegt izvērtēšanas ziņojumu par probācijas klientu;
- 2) nodrošināt probācijas programmu izstrādi un licencētu programmu īstenošanu;
- 3) organizēt kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi;
- 4) organizēt audzināšanu rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildi;
- 5) pārbaudes laikā uzraudzīt personas, pret kurām izbeigta kriminālieta, tās nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības;
- 6) organizēt un vadīt izlīgumu kriminālprocesā;
- 7) uzraudzīt personas, kuras nosacīti notiesātas un nosacīti pirms termiņa atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm;
- 8) sniegt postpenitenciāro palīdzību personām, kuras tiek sagatavotas atbrīvošanai vai ir atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm (VPD neīsteno kopš 2009. gada);
- 9) nodrošināt papildsoda – probācijas uzraudzība – izpildi.

Tuvāko triju gadu uzdevumi:

- ✓ pārbaudīt ieviesto darba instrumentu – riska un vajadzību novērtēšanas instrumentu un probācijas programmu – darbības ticamību Latvijas apstākļos (lielākā daļa no darba instrumentiem ir aizgūti no citām valstīm);
- ✓ plašāk iesaistīt sabiedrību VPD veicamajās funkcijās un īstenojamajās aktivitātēs sabiedrības drošības jomā – galvenokārt to plānots darīt ārvalstu līdzfinansēto projektu ietvaros, ieviešot brīvprātīgo atbildīguma apļus darbam ar dzimumnoziedzniekiem un iesaistot brīvprātīgos darbā ar jauniešiem, ieviešot tam speciālu uzraudzības modeli;
- ✓ ieviest nosacīti pirmstermiņa no suda izciešanas atbrīvoto personu elektronisko uzraudzību;
- ✓ attīstīt aktīvāku sadarbību ar Latvijas akadēmisko personālu pētniecības jomā par kriminālsodu izpildi.

DAUGAVPILS

Vēja ģeneratori ir nākotnes izvēle

Ilūkstē virs privāto māju jumtiem slejas metāla konstrukcija — vēja ģeneratori. To ir uzstādījis zemnieku saimniecības «Paradīze» saimnieks Romalds Užulis ar domu, ka, sadārdzinoties energoresursiem, elektrību var saražot pats.

Alternatīvus risinājumus saimnieks sāka pētīt pēc brauciena uz vēja ģeneratoru rūpnīcu Dānijā deviņdesmitajos gados. Pagājušajā gadā, kad elektrības rēķini pieauga atkal, viņš «Latgales Laikā» ievēroja reklāmu, ka uzņēmums uzstāda vēja ģeneratorus. Romalds iepazīnās ar piedāvājumu un vienojās par 100 kilovatu vēja ģeneratora uzstādīšanu.

Toreiz lauksaimniekam uzsmaidīja divkārsa veiksmē, — sāka darboties valsts atbalsta programma par energoresursu piesaistīšanu dzīvojamajai mājai ar palīgēkām. Vēja ģeneratora augstums ir 9,8 metri, un tas kompaktās konstrukcijas dēļ labi iederas pilsētvidē. Ģenerators izmaksāja gandrīz 15 000 latus, no tiem 6000 latu bija valsts atbalsts.

Romalds Užulis pastāstīja, ka vēja ģe-

nerators elektrību sāk ražot pie vēja ātruma pieci un vairāk metri sekundē. «Latvenergo» elektrības skaitītājus uzlika tikai pirms diviem mēnešiem, un Romalds aplēsis, ka pat klusajā gadalaikā, kāda ir vasara, elektrības tiek saražots tik daudz, ka rēķini ir sarukuši no 50 līdz 20 latiem mēnesī, savukārt vējainajā rudenī un ziemā elektrības būs krietni vairāk. Tāpēc viņam ir doma elektrisko apkuri ierīkot arī siltumnīcā, kur sieva katru pavasari izaudzē līdz 10 000 tomātu stādu.

«Pēc gada varēs minēt konkrētus skaitļus, cik elektrības paliek pašam, cik paliek pārī. Tagad pētu elektrības tīru, jo šobrīd Latvijā ienāk vairāki jauni elektrības ražotāji un pircēji. Konstruktori saka, ka vēja ģenerators dos 20 000 kilovattstundas gadā, bet mana saimniecība patērē ap 6000 kilovattstundu gadā. Būšu ieguvējs arī tad, ja tie būs pat 10 000 kilovattstundu,» stāstīja Romalds Užulis.

Interesanti, ka 10 MW vēja ģeneratori tiek konstruēti tepat Latvijā, konstruktori spāņu ideju ir aizguvuši no Ķīnas, tikmēr Vācijā ražotais ģenerators vēja enerģiju pārvērs elektrībā. Konstrukcijai ir divas

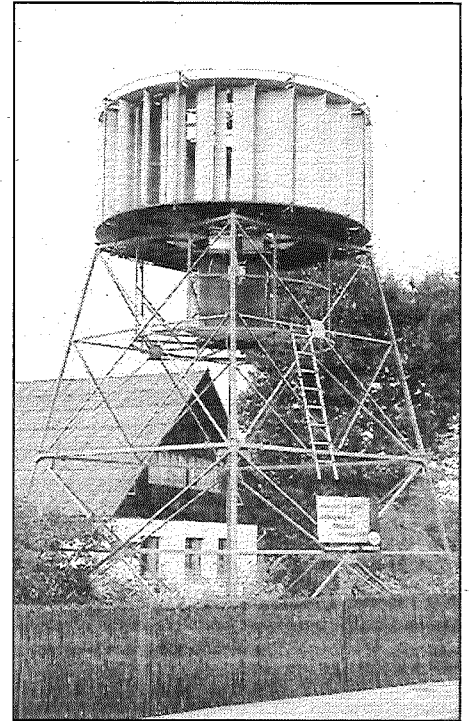
daļas, tās firmas darbinieki kopā salika pusotrā dienā, tāpēc tās vēja ģenerators ir ērti pārvadājams, papildināja saimnieks. Kad vējš ir stiprāks, spārni griežas svīpojot, taču šī skaņa neesot traucēklis nedz mājiniekiem, nedz kaimiņiem, novērojis Romalds.

«Paradīzes» saimnieks ir pārliecināts, ka vēja ģeneratori ir nākotnes alternatīva, kas ļauj kļūt brīvam no monopoluzņēmumiem. Priecējot tas, ka pie viņa braucot cilvēki, jautājot, pētīt, izziņot. Šobrīd viņa sadarbības partneriem gan vairs neesot laika, lai vēja ģeneratorus piegādātu privātpersonām, jo viņi tos ierīko pie valsts iestādēm, piemēram, slimnīcām. Valstij alternatīvie enerģijas risinājumi būtu jāatbalsta arī turpmāk, ieguvēji būs visi, uzskata Romalds Užulis.

Uzziņai

Ieguvumi no vēja ģeneratora:

- ✓ vējš ir pieejams visur;
- ✓ ģeneratoru var uzstādīt pie fermām, viesnīcām, ražotnēm, katlu mājām, sūkņu stacijām;
- ✓ ar 1,5 — 4 kilovatiem var nodrošināt

● Vēja ģenerators.

- apgaisojumu, sakarus, TV un radio, veļas mašīnas, datoru darbu;
- ✓ saražoto elektrību var arī uzglabāt;
- ✓ nav nepieciešamas izejvielas, tāpēc nerāžo atkritumus.

«Latgales Laiks»

Gāzes pistoles un revolveri ir jāreģistrē

Pēdējā laikā ir aktivizējušies gāzes pistoļu un revolveru īpašnieki, kas nāk uz policiju, lai reģistrētu savu šaujamu. Pirms diviem gadiem stājās spēkā «Ieroču un speciālo līdzekļu aprītes likums», kura galvenais jaunums bija prasība reģistrēt gāzes pistoles un revolverus, kas līdz tam nebija obligāti.

Ieroču īpašnieki ir sarosījušies

Gāzes pistoļu iegādei, glabāšanai un nēsāšanai nav nepieciešamas atļaujas. Vienīgā prasība ir pilngadība. Tā tas būs arī turpmāk, taču tagad obligāta prasība ir ieroča reģistrācija un tā jāveic līdz nākamā gada beigām. Gāzes pistoles un revolverus neprofesionālim ir grūti atšķirt no īstiem šaujammierociem, taču arī tie var nodarīt nopietnus miesas bojājumus. Ar tajā esošo gāzi upuris var ne tikai saindēties, bet arī gūt fiziskas traumas.

Pēdējā laikā gāzes ieroču īpašnieki ir sarosījušies. Daugavpilī nedēļā tiekot reģistrēti 3 — 4

ieroči, Latgalē kopumā — ap 20 gāzes ieročiem nedēļā, stāsta Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja atļauju sistēmas grupas vecākais inspektors Artis Putāns.

Ja gāzes ierocis tiek pirkt tagad, tas uzreiz tiek reģistrēts. Taču kādam, iespējams, ierocis iegādāts jau pirms ilgāka laika vai palicis no kāda mantu jumā. Šie gāzes ieroči jāreģistrē pašiem, atnesot uz policiju pie atļauju sistēmas inspektora. Ja uz gāzes ieroča nav rūpnieciski iegravēta numurs, to var izveidot, aiznesot gāzes ieroci uz gravēšanas darbnīcu un izvēloties jebkādu numuru — ar tādu ierocis arī tiks reģistrēts, skaidro Artis Putāns. Lai reģistrētu ieroci policijā, līdzi jāņem tikai personu apliecinošs dokuments.

Inspektors uzsver, ka tagad ir arī stingrāki sodi par ieroču aprītes noteikumu pārkāpšanu, piemēram, par šaujammieroca, lielas jaudas pneimatiskā ieroča vai gāzes pistoles (revolvera) iegādāšanu, nēsāšanu, pārvadāšanu, izmantošanu un pielietošanu alkohola ietekmē, ja izelpā vai

asinīs ir vairāk par 0,5 promilēm alkohola, kā arī narkotisko, psihotropo, toksisko un citu apreibinošu vielu ietekmē var uzlikt sodu no 100 līdz 250 latiem, atņemt ieroču iegādes, nēsāšanas un glabāšanas tiesības un konfiscēt ieroci. Arī atteikties no medicīniskas pārbaudes, lai noteiktu apreibinošu vielu klātbūtni, tagad vairs nevarēs, par to paredzēts sods no 100 līdz 250 latiem ar atļauju un pašu ieroču konfiskāciju.

Artis Putāns iesaka vispār nelietot alkoholu un apreibinošas vielas, ja ir darīšana ar jebkādu ieroci.

Dodoties ārpus Latvijas, ieročus labāk atstāt mājās

Lai arī gāzes ieroči tagad tiek reģistrēti, dodoties ārpus Latvijas, tos labāk atstāt mājās drošā vietā, saka Artis Putāns. Katrā valstī ieroču aprītes likumdošana ir atšķirīga. Kas ir atļauts vienā valstī, citā var tikt bargi sodīts. Piemēram, kaimiņvalstī Lietuvā, lai iegādātos gāzes pistoli, jāiziet

ārstu komisija, jāsaņem atļauja, ko Latvijas likumdošana pagaidām neparedz. Ja pie jums citā valstī atradis gāzes ieroci, var iekulties pamatīgās nepatikšanās. Latvijā attiecībā uz gāzes ieročiem likumdošana pagaidām ir diezgan lojāla — gāzes baloniņus, pistoles un revolverus pašā aizsardzībai var iegādāties persona, kas sasniegusi 18 gadu vecumu, nekādu citu ierobežojumu nav.

Artis Putāns atgādina, ka pagaidām mūsu valstī ir atļauta arī brīva pneimatisko ieroču ar jaudu līdz 12 džouliem tirdzniecība. Tos var iegādāties persona, kas sasniegusi 18 gadu vecumu. Nedz īpaša atļauja iegādei un uzglabāšanai, nedz reģistrācija šiem ieročiem nav nepieciešama. Tomēr jāpiebilst, ka arī ar mazas jaudas pneimatisko ieroci citam var nodarīt nopietnus miesas bojājumus, piemēram, izšaut aci.

Ja kādam īpašumā ir pneimatiskais ierocis, bet īpašniekam nav zināma šī ieroča jauda, to var noteikt policijas ekspertīze. Ja ieroču jauda pārsniedz 12 džoulus, ierocis ir jāreģistrē un jā-

iegūst ieroča glabāšanas un nēsāšanas atļauja.

Uzziņai

- ✓ Gāzes pistoli (revolveri) pašā aizsardzībai drīkst iegādāties fiziska persona, kas sasniegusi 18 gadu vecumu. Iegādājoties gāzes pistoli (revolveri), fiziskā persona uzrāda personu apliecinošu dokumentu.
- ✓ Gāzes pistole ir speciālais līdzeklis, kurš paredzēts īslaicīgai iedarbībai uz cilvēka organismu un caur kura stobru, šaujampulverim sadegot, tiek izgrūstas kairinošu vai paralizējošu vielu saturošas gāzes mikrodaļiņas.
- ✓ Gāzes pistoles darbības rādiuss ir aptuveni 5 — 7 metri. Tā ir efektīva arī tad, ja uzbrucēji ir vairāki. Ar revolveri var šaut uzreiz, pistolei jāatvelk aizslēgš, jānoņem no drošinātāja.
- ✓ Gāzes ierocis maksā no 75 līdz 180 latiem. Piparu vai asaru gāzes patronas maksā vidēji 0,70 — 1,20 latus par 10 gabalu iepakojumu.

«Latgales Laiks»

VIDZEME

Māmiņas apada mazos

Valmierā atvērta un darbojas «Sirds siltuma darbnīca». Tās mērķis ir palīdzēt priekšlaikus dzimušiem mazuļiem un viņu vecākiem, kā arī mazuļiem, kuriem trūkst vecāku gādības jeb Baby box atstātajiem mazuļiem. Šajā domubiedru grupā apvienojusās daudzas jaunās māmiņas, kas prot adīt, tamborēt un šūt, lai darinātu zeķītes, cepurītes, kokoniņus, sedziņas, zābacīņus pašiem mazākajiem bērniņiem, kuri ļoti steigušies pasaulē, bet atnākuši reizēm nedēļas, pat mēnešus spiesti dzīvot slimnīcā, jaundzimušo intensīvās terapijas nodaļā.

«Sirds siltuma darbnīca» kļūst

● Lelle kokonā. Tieši tik lielus kokonus ada rokdarbnieces. Priekšlaikus dzimis bērniņš ļoti bieži ir lelles lielumā.

plašāka. Palīdzēt pašiem mazākajiem piesakās arvien vairāk rokdarbnieču no Latvijas un arī sievietes, kas dzīvo un strādā ār-

valstīs. Labas gribas cilvēki ziedo dziju.

Darbīgo māmiņu mājaslapā sirdssiltumadarbnica.lv iespē-

jams uzzināt, kā pievienoties šim labo darbu darītājam. Un tur pašlaik lasāma arī priecīga ziņa, ka novembrī kārtējo reizi rokdarbnieču veikums tiks nogādāts slimnīcām, kur rūpējas par pašiem mazākajiem. Komplektiņš, kurā ir zeķītes un cepurīte, tiek katram jaundzimušajam. Kā pēdējās tikšot apciemotas Rīgas slimnīcas, 17. novembrī — Priekšlaikus dzimušu bērnu dienā.

Daudzi steidzas pasaulē

2012. gadā Latvijā priekšlaikus dzimuši 1155 bērni, no tiem 38 piedzimuši mazāki par 1000 gra-

miem jeb cukura paciņu. Šogad pirmajā pusgadā piedzimuši jau 30 mazuļi, kuru svars bijis mazāks par kilogramu.

Par priekšlaikus dzimušu uzskata bērnu, kurš dzimis līdz pilnām 37 grūtniecības nedēļām.

Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas Neonatoloģijas klīnikā katru gadu izaug ap 300 priekšlaikus dzimušie bērni, kuru vidējais ārstēšanās ilgums ir 90 dienas. Par priekšlaikus dzimušajiem labi gādā arī reģionos: Vidzemes slimnīcā, Jēkabpils un Liepājas slimnīcās.

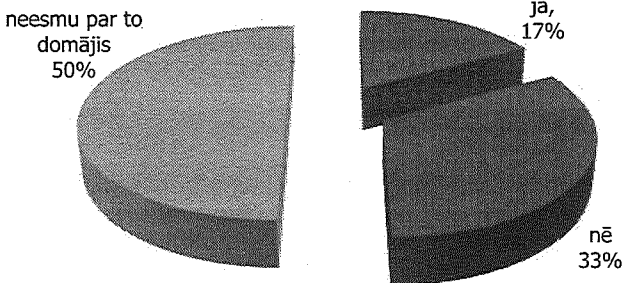
Katru gadu pasaulē priekšlaikus piedzimst ap 15 miljoniem bērnu, no tiem Eiropā ap 500 000, bet Latvijā ap 1000 bērnu, jeb 5,2 — 6,4 procenti no kopējā bērnu skaita gadā.

«Liesma»

Aptaujas rezultāti internetā

(no 7. līdz 13. oktobrim)

Vai tu rūpējies par savas sirds veselību?

«Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____

Derīgs līdz 17. oktobrim.

T	ā	l	r	.															
---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Aizpildīšanas noteikums: viena rūtīņa — viena zīme.

Iesnieguma vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa Ls 0,40 (0,60 EUR) (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikraksta publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 653-07057.

PASAULĒ

Starptautiskais Sarkanais Krusts brīdina par iespējamu buboņu mēra epidēmiju Madagaskarā

Buboņu mēris, kas nereti tiek uzskatīts par viduslaiku slimību, joprojām apdraud cilvēkus daudzās pasaules reģionos, brīdina Starptautiskā Sarkanā krusta komiteja.

Kā vēsta BBC, pagājušajā gadā liels skaits buboņu mēra slimnieku tika reģistrēti Madagaskarā, kurai pašlaik draud slimības epidēmija, ja vien netiks veikti nepieciešamie pasākumi slimības izplatīšanās apturēšanā. Pagājušajā gadā Madagaskarā tika reģistrēti 256 saslimšanas gadījumi, bet 60 cilvēki nomira.

Sarkanais Krusts kopīgi ar Francijas Pastēra institūtu pašlaik strādā pie tā, lai iznīcinātu mēri. Sarkanais krusts norāda — lai to izdarītu, sākotnēji jāiznīcina infekcijas pārnēsātāji — blusas un žurkas.

Institūta pārstāvis Kristofers Roži brīdina — ja mēris nonāks aiz Madagaskaras ciетuma sienām, uzliesmos epidēmija, kas līdzināsies atombumbas sprādzienam, jo ciетumā mitinās liels skaits žurku, bez tam, slimību tālāk varētu izplatīt ciетuma darbinieki un ieslodzīto apmeklētāji.

Kaut arī 90 procentu no visiem saslimšanas gadījumiem ar buboņu mēri reģistrēti Āfrikā — īpaši Madagaskarā un Kongo Demokrātiskajā republikā, augstā no slimības nomira kāds 15 gadus vecs zēns Kirgizstānā.

Pēdējo 20 gadu laikā vismaz trīs pasaules valstis ir piedzīvojušas slimības uzliesmojumus. Indijā slimība uzliesmoja 1994. un 2002. gadā, Indonēzijā — 1997. gadā, bet Alžīrijā — 2003. gadā.

Saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas datiem, pēdējais nozīmīgais buboņu mēra uzliesmojums bija 2010. gadā Peru, kur tika atklāti 12 inficēšanās gadījumi.

Buboņu mēris jeb Melnā nāve 15. gadsimtā Eiropā nogalināja 25 miljonus cilvēku.

Princis Harijs precēsies ar modeli

Princis Harijs (attēlā) ir nolēmis atvadīties no vecpuiša dzīves. Kā ziņo mediji, viņš nākamgad plāno precēties ar savu draudzeni Kresidu Bonasu.

Bonasa ir 24 gadus veca fotomodele, un kā saka pāra draugi, Bonasa ir pārvarējusi bailes no kļūšanas par prinča sievu. Iepriekš gan bija izskanējušas ziņas, ka viņu vairāk interesē tieši karjera, un ka viņa jūtas pārāk jauna, lai precētos. Kā saka Harija draugi, kāzas varētu notikt ātrāks nākamā gada sākumā.

29 gadus vecais britu princis Harijs bija pazīstams kā balliņu mīlētājs, taču ar fotomodeli ir kopā jau 3 gadus un plāno kāzas. Harijs daudz runā par ģimeni un bērniem, arī Bonasa šiem plāniem pievinojas. Zināms, ka Bonasa tēvs ir miljardieris Džefrijs Bonass.

Pareizticīgo baznīca aizliedz kristīt Galkina un Pugačovs bērnus. Bet vai tā būs...

Dviņi Elizabete un Harijs nāca pasaulē jau 18. septembrī. Kā kļūvis zināms, dviņi nāca pasaulē ar surogāt mātes palīdzību.

Zināmais protodiakons un blogeris Andrejs Kurajevs savā žurnālā raksta, ka «surogācija — tas ir grēks» un izteica pārliecību, ka Pugačovs un Galkina dviņus nedrīkst kristīt. «Ja pāris ar ievērojamu gadu starpību rada bērnu ar surogāciju un vēlas viņus kristīt, es uzskatu, ka viņus vajag apturēt,» raksta Kurajevs. Viņš atzīmē, ka priesteri nav izolēti no notikumiem sabiedrībā un ir informēti par sensacionālajiem notikumiem šajā ģimenē.

Medijos vēsta, ka zvaigzņu pāris ir entuziasma pilns par bērna dzimšanu, un Galkins ir pārliecināts, ka bērni šajā mīlestības pilnajā ģimenē augs ļoti laimīgi.

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

No 16. Līdz 18. oktobrim **augošs** Mēness. II Mēness fāze. No 19. Līdz 22. oktobrim **pilns** Mēness. III Mēness fāze. 16. oktobrī Mēness atradīsies Zivju zīmē. 17. un 18. oktobrī — Auna zīmē. 19. un 20. oktobrī — Vērša zīmē. 21. un 22. oktobrī — Dvīņu zīmē.
16. oktobris — Dvīņu zīmē.
17. oktobris — 14. Mēness diena, utt.
18. oktobris — piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas procedūram.
Čika laiks 10.15 – 24.00.
17. oktobris — īpaši veiksmīga diena tiem, kuri ļaujās un palaujas, ticot — viss notiek istajā vietā un laikā. Nav vēlama karsēšanās saunā, sauļošanās solārijā. Īpaši novērtēsim laipnību, uzslavas, dāvanas. Laba diena, lai mierīgi atrisinātu ieilgušus strīdus, lūgtu piedošanu.

18. oktobris — nav vēlama karsēšanās saunā, sauļošanās solārijā. No plkst. 20.30 līdz 19. oktobra 08.30 vēlama atslodze, lietojot tikai ūdeni vai nesaldinātu zaļu tēju, bet 12 stundas pirms un pēc šī laika — viegli sagremojamu, liesu ēdienu.
20. oktobris — diena piemērota skaistumkopšanai, ādas tīrīšanai, mitrināšanai, sejas maskām, manikīram.
21. oktobris — diena piemērota skaistumkopšanai, ādas tīrīšanai, mitrināšanai, sejas maskām, manikīram. Jāvairās no alkohola lietošanas — šajā dienā tas kaitē vairāk, var radīt problēmas. Ļaudis ir vieglāk uzbudināmi, iespējami konflikti.
Čika laiks 00.00-19.00.
22. oktobris — ieteicams viegli sagremojams ēdiens. Organismam grūti tikt galā ar treknu, asu maltīti.

Šonedēļ populārākie vārdi — Elīna un Rolands

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) ledzīvotāju reģistra statistikas dati liecina, ka no kalendārā iekļautajiem personvārdiem šonedēļ vispopulārākais vārds ir **Elīna** (8150), savukārt no vīriešu vārdiem — **Rolands** (4339).

14.10.2013. – 20.10.2013. vārda dienas svins:

Datums	Vārds	Skaits	T.s. dzimuši šogad	Rīga	Rīgas rajons	Citur Latvijā
14.10.	VILHELMĪNE	321	0	104	24	Ogres raj. — 17
14.10.	MINNA	49	0	15	0	Talsu raj. — 9
15.10.	EDA	39	0	6	2	Kuldīgas raj. — 8
15.10.	HEDVIGA	112	0	30	9	Ventspils — 7
15.10.	HELVIJS	178	0	32	21	Talsu raj. — 14
16.10.	DAIGA	4064	0	827	396	Bauskas raj. — 182
16.10.	DINIJA	176	2	25	10	Valmiera — 11
16.10.	DINĀRS	211	3	19	21	Talsu raj. — 14
17.10.	GAITS	11	0	3	1	
17.10.	GAITIS	104	0	9	6	Talsu raj. — 9
17.10.	KARĪNA	3784	22	1195	296	Daugavpils — 222
18.10.	ROLANDS	4339	24	1151	462	Ogres raj. — 160
18.10.	ROLANDA	23	0	6	1	
18.10.	RONALDS	881	13	324	114	Liepāja — 36
18.10.	ERLENDIS	120	4	23	23	Ogres raj. — 7
19.10.	ELĪNA	8150	81	2471	884	Ogres raj. — 296
19.10.	DROSMMA	118	0	22	8	Talsu raj. — 10
19.10.	DROSMIS	8	0	3	0	
20.10.	LEONĪDA	175	0	58	9	Daugavpils — 22
20.10.	LEONĪDS	3462	4	1431	258	Daugavpils — 302

PASMAIDĪSIM

Vācietis ēd brokastis, bet blakus, gremodams košļeni, apsēžas holandietis.
— Jūs, vācieši, ēdat visu maizi?
Vācietis aizkūtināts:
— Jā!
Holandietis izpūš milzu burbuli:
— Mēs gan tikai vidu. Garozas tiek savāktas konteinerā, pārstrādātas kruasānos un pārdotas Vācijai.
Vācietis neko neatbild. Holandietis atkal jautā:
— Jūs uz maizes marmelādi arī ēdat?
Vācietis dusmīgi:

— Jā!
Holandietis:
— Mēs gan nē. Ēdam tikai svaigus augļus, atliekas savācam konteinerā, pārstrādājam marmelādē un pārdodam Vācijai.
Vācietis neiztur un jautā:
— Jūs Holandē ar seksu nodarbojaties?
— Bet, protams!
Vācietis:
— Un ko jūs darāt ar izlietotajiem prezervatīviem?
Holandietis:
— Metam prom.
Vācietis:
— Mēs gan nē. Mēs Vācijā tos savācam konteinerā, pārstrādājam košļājamajā gumijā un pārdodam Holandei!

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

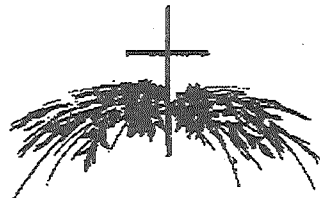
Sludinājumus
"Novadniekā" pieņem
Brīvības ielā 14,
Preiļos.
Tālr. 65307057.
e-pasts
novadnieks@inbox.lv

SIA „LATVIJAS GALA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svāri. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

Pārdod

melnraibu govī (3. laktācijas) Aizkalnē.
Tālr. 28837008, 65329277.

Kad tev nav spēka tālāk iet,
Tad tālāk dodas mazais zieds,
Vēl tālāk putnu bari dzied
un spožā milzu saule riet...
**Izsakām līdzjūtību tuviniekiem,
Bronislavu KOKORISU
mūžībā pavadot.**
Preiļu novada dome

Es tev domās, tēt, stāstīšu ilgi vēl,
Kā tūrumā rudzi briest,
Kā pilādzis kvēl,
Kā dzērves aizlido ar dziesmu
skumju,
Kā dienas man aizskrien bez tevis,
tēt...
**Skumju brīdi esam kopā ar Pāvelu
un Anitu Ondzuļiem, TĒVU un
VĪRATĒVU mūžībā pavadot.**
SIA "Apsardzes serviss — Preiļi"
kolektīvs

No mūža kamola pa dzījai attinusi,
Iet tālus ceļus māmuliņas sirds.
**Izsakām līdzjūtību Almai
Marcinkevičai, no MĀMIŅAS
uz mūžu šķiroties.**
Bijušie kolēģi Rudzātu vidusskola

Jauns mēnesis – jauna izstāde!

Jāsāk ar katūna lakatiņu

● Jolantas Ābeles gleznas "Svētdiena" reprodukcija.

Līvānos, Latgales mākslas un amatniecības centrā (LMAC) skatāma Jēkabpils mākslinieces Jolantas Ābeles personālizstāde "Brīnišķais stāsts par pankūku zemi", informē LMAC kultūras tūrisma organizatore Inita Paegle.

Māksliniece Jolanta Ābele pārstāv Līvānu kaimiņpilsētu Jēkabpili. Mākslinieces gleznas Latgales mākslas un amatniecības centrā tiek izstādītas jau otro reizi. Pirmajā reizē tās tika eksponētas kopā ar citām radošās apvienības "Alla Prima" mākslinieču gleznām.

Jolanta Ābele absolvējusi Rēzeknes lietišķās mākslas vidusskolu, ieguvusi augstāko izglītību Latvijas mākslas akadēmijas Rē-

zeknes filiālē un maģistra grādu Daugavpils Universitātes mūzikas un mākslas katedrā. Kopš 2000. gada strādā par skolotāju Jēkabpils mākslas skolā, piedalās dažādos radošos projektos un izstādēs.

Par savu izstādi "Brīnišķais stāsts par pankūku zemi" māksliniece saka tā: "Izstādēt savus darbus, mākslinieks atklāj savu dvēseli... un šī izstāde ir mans stāsts par piederību vietai, ģimenei un sajūtām, aicinot ieraudzīt brīnišķās pankūku zemes stāstu... Pankūkās var meklēt laimi, eņģeļus, miļotās acis, nezvērurus... Lejot miklu pannā, atliek vienīgi uzdot jautājumu un vēlmes piepildās."

Izstādi varēs apskatīt līdz 1. decembrim.

Katūna lakatiņš, badmintona volāns, pīta bumbiņa, auduma lelle vai dzīvnieciņš — tādas varētu būt mazuļa pašas pirmās rotaļlietas.

Krāsains un no kokvilnas

Kā pirmo rotaļlietu zīdaiņiem vecumā no trim līdz sešiem mēnešiem speciālisti iesaka piedāvāt maigu, krāsainu kokvilnas lakatiņu. Grāmatā «Brīvas spēlēšanās sākums» piedāvāts iepazīt Emmijas Pikleres metodes. Viņa norāda: «Iespējams, bērns nedēļām ilgi neliksies par to ne zinīs, tomēr vairumā gadījumu viņš to pamana itin drīz — satver lakatiņu, burza to, groza, staipa, bāž mutē. Bieži vien bērns lakatiņu pārvelk sev pāri acīm un sabistas, jo pēkšņi viss paliek «tumsā». Un tad ar rokas kustību, pirmo reizi gan sagadišanās pēc, bērns lakatiņu no acīm norauj.

Mazulis ir laimīgs un smejas. Viņš to atkārtoti atkal un atkal, spēlējas un izmēģina no jauna. Šī darbība pieaugušos vedinājusi spēlēt «ku — kū» spēli. Tomēr cik liels ir bērna prieks, ja viņš šo rotaļu ir atklājis pilnīgi patstāvīgi! Lakatiņa vēlamais izmērs — 35 reiz 35 centimetri, tam jābūt krāsainam, lai piesaistītu bērna uzmanību. Tā kā lakatiņam gandrīz nav svara, mazulis nenodara sev sāpes. Ja arī sākumā var paiet pat minūtes, līdz bērns noņem lakatiņu no sejas, drīz vien viņš šo darbību veic itin viegli.»

Lellīte no auduma vai gumijas

Kā nākamo rotaļlietu bērnam šajā vecumā var piedāvāt priekšmetu, ko viņš bez piepūles spēj aptvert ar plaukstu — badmintona volāniņu vai pīto bumbiņu, lellīti vai dzīvnieciņu no auduma vai gumijas. Ja bērns šo rotaļlietu spēj paņemt bez piepūles, tad viņa tuvumā tiek nolikti iepakani priekšmeti no auduma vai koka, kurus satvert nav tik vienkārši. No sešu mēnešu vecuma bērnam drīkst dot arī priekšmetus ar lielāku svaru. Emmija Piklere vērs uzmanību, ka ierastās zīdaiņiem paredzētās rotaļlietas — pikstošie gumijas zvēriņi un grabuliši — atbilst rotaļlietu kritērijiem, tomēr tiem ir arī negatīva ietekme.

Pikstošo rotaļlietu radītā skaņa nav atkarīga no materiāla vai formas, bet gan no neredzamas iebūvētas svilpītes. Šis spalgalis pikstiens var bērnu izbiedēt, ja viņš šo rotaļlietu saspiež vai nejauši tai uzguļas virsū, tādēļ Emmijas Pikleres institūtā, kurā izmanto bērna attīstībai nozīmīgas brīvas spēlēšanās izpausmes formas, svilpītes no rotaļlietām tiek izņemtas. Emmija Piklere priekšroku dod bumbu virtenei vai koka riņķīšu grabulišiem, jo šīm rotaļlietām skaņa rodas, bumbām saskaroties vai koka riņķīšiem pārvietojoties.

Metāla blodiņa

Aptuveni otrā pusgada sākumā zīdaiņis sāk saprast, ka ar klauvēšanu viņš var radīt troksni. Īpaši labprāt bērns to dara, ar rotaļlietu sitot pret grīdu, pret sētiņas režģi vai pret kādu citu priekšmetu. Bērns priecājas par radīto skaņu, smaida un smejas. Vēlāk, kad bērns katrā rokā ir paņēmis pa priekšmetam un tuvina tos vienu otram,

viņš, vērodams šīs lietas, sāk aptvert to atšķirības. Drīz vien bērns atklāj, ka sitot abus priekšmetus vienu pret otru, iespējams radīt skaņu. Lai saprastu, ka ar priekšmetu palīdzību iespējams radīt troksni, šīm rotaļlietām jābūt no atšķirīgiem materiāliem. Maza metāla blodiņa, ja to sit pret grīdu, skan pavisam citādi nekā koka riņķītis. Tāpat skaņas atšķiras, ja ar rotaļlietu sit pa grīdu, vai, piemēram, pa grozu.

Bumba

Lai uzkrātu pieredzi rotaļās «ļaut nokrist un atkal pacelt» vai «pazaudēt un atkal atrast», zīdaiņim nepieciešama bumba un konuss. Bumba bērna rotaļu sētiņā jāliek tikai tad, kad bērns ir spējīgs to sasniegt, veļoties vai rāpojojot. Bērnam šādi darbojoties, var novērot, ka viņa pirkstiņu kustības kļūst arvien smalkākas. Viņš ar pirkstiem aizskar priekšmetus, tos aptausta un glāsta, ievēro viles un spraugas — itin visu, kas pamanāms viendabīgā virsmā, skrāpē, kasa to, cenšas iebāzt pirkstus caurumos un spraugās. Lai bērns izmēģinātu dažādas savu roku darbības iespējas, viņam nepieciešamas rotaļlietas ar dažādu virsmu. Tomēr jāatceras, ka bērna rotaļu sētiņā nekādā gadījumā nevajadzētu likt maza izmēra priekšmetus, kurus bērns var nejauši norīt, iebāzt degunā vai ausīs.

Rotaļlietām gultā nav vietas!

Rotaļlietām gultā nav vietas! Gulta ir paredzēta mieram un gulēšanai. Pēc Emmijas Pikleres domām, viens no bērna patstāvīgas rotaļšanās priekšnosacījumiem ir rotaļu sētiņa. Tomēr, ja zīdaiņis labprāt iemieg blakus lakatiņam vai mikstajai mantiņai, šos priekšmetus var ielikt bērna gultiņā. Ja bērns ir slims, rotaļlietas drīkst likt viņam blakus gultā, jo arī slīmam bērnam ir jārotalājas. Kad slīmais bērns kļūst miegains un iemieg, šīs rotaļlietas no gultas izņem, jo tas var traucēt miedziņam.

mammamuntetiem.lv